

DIRVA

NATO GRIOVIMAS

NORS 14 NATO NARIŲ PAREIŠKĖ IR TOLIAU LIKSIĄ ISTIKIMI TAI SAJUNGAI, PRANCŪZIJOS PASITRAUKIMAS SUKĖLĖ DAUG KARIŲ IR POLITINIŲ PROBLEMŲ. KURIŲ SPRENDIMAS GALI BŪTI DAUG NENAUDINGESNIS PRANCŪZIJAI NEGU KITIEMS NARIAMS.

— VYTAUTAS MESKAUSKAS

De Gaulle galutinas ir jau oficialus nutarimas pasitraukti iš NATO sąjungos patiekė likusiems 14 sąjungininkams eilę klausimų, skubiai laukiančių atsakymų. Pirmausia: ar iš tikro Sovietų Sąjunga neturi jokio apetito likusiai laisvai Europai?

De Gaulle tikisi, kad Sovietų Sąjunga atsakė nuo minties kaip nors pavergti Vakarų Europą. Kiti 14 narių nėra tos nuomonės. Jie argumentuoja, kad jei NATO 17 metų apsaugojo juos nuo sovietinės grėsmės, tai dar nereiškia, kad jie ir toliau gali ramiai gyventi be tos sąjungos. Britų vyriausybė oficialiai pareiškė, kad "Šiaurės Atlanto Gynimosi Sąjunga tąsa yra gyvybiniai svarbi mūsų egzistencijai (survival)".

Kaip tik čia galima konstatuoti įdomų faktą. Ir be Prancūzijos 14 valstybių karinė sąjunga yra tokia stipri, kad sovietai nedrįs nė vienos iš jų paliesti. Prancūzija tačiau neturi bendros sienos su sovietais. Kad ją pasiekti, sovietai turėtų pereiti Vokietiją ir tuo pačiu stoti į karą (greičiausiai atominį) su amerikiečiais. Dėl to de Gaulle gali būti teisus, kad Prancūzijai negresia sovietinis pavojus, (net ir tuo atveju, jei ji ir visai neturėtų kariuomenės). Bet tik ta sąlyga, kad NATO ir toliau lieka veikti su visa savo integruota vadovybe ir planais, kurie automatiškai pradėtų veikti sovietų puolimo atveju.

Čia yra dar vienas įdomus momentas. Kai tik Sovietų Sąjunga įsigijo pakankamai atominį užtaisų ir priemonių jiems į taikinius JAV-bėse nugabenti, ji tam tikra prasme "neutralizavo" amerikiečių atominį pranašumą, nes ir viena vienintelė vandenilio bomba, sprogsi New Yorke, gali padaryti tiek daug nuostolių, kad verčia galvoti, ar verta New Yorku rizikuoti dėl kokio nors Europos užkampio. Kad sprendimą -- panaudoti ar nepanaudoti atominis ginklus -- nustūmus galima toliau, prezidento Kennedy laikais buvo sugalvota taip sustiprinti NATO konvencionalinę kariuomenę, kad ji viena galėtų atremti eventualų sovietų puolimą konvencionaliais (ne atominiais) ginklais. Tam tikslui buvo numatyta, kad NATO Vakarų Europoje turėtų bent 30 divizijų. Savo įsipareigojimą tačiau išpildė tik JAV, V. Vokietija ir iš dalies D. Britanija. Prancūzija jų nepildė, nes de Gaulle nuomene, prasidėjęs karas vistiek turės išsiplesti į atominį, totalinį karą, kada daugiau ar mažiau divizijų neturės lemiamo žodžio.

Tačiau karas nenaudojant atominio ginklo yra reikalingas tam tikros gilumos. Jei sovietai pradėtų staigų puolimą, juos būtų sunku sustabdyti Vakarų-Rytų Vokietijos pasienyje. Reikia skaitytis su tuo, kad jie galės vienu prasiveržti ir sąjungininkai galės būti priversti pasitraukti persigupavimui ir panašioms uždaviniams. Tam būtina reikalinga Prancūzijos teritorija. Jei tačiau ją naudotis negalima, iš jos bus pašalinti dabar ten esantys milžiniški įvairių sąsargų sandėliai, NATO strategija turėtų būti pakeista ta prasme, kad sovietų pasistumėjimas automatiškai turėtų vesti prie totalinio atominio karo. Tai mintis, kuri Amerikoje labai daug ką baido.

Pasak U. S. News & World Report, JAV ir NATO kariniai planotojai jau prieš 18 mėnesių pradėjo ruošti planus Prancūzijos pasitraukimo iš NATO atvejui. Pereitų m. gruodžio mėn. tie planai jau buvo baigti ir laisvai su kariniais krovniais buvo nukreipti ne į Prancūzijos, bet Vokietijos, Belgijos ir Olandijos uostus. Tas kelias yra net kiek pigesnis ir trumpesnis. Tai esąs vienintelis pranašumas. Blogiau, kad jis eina per tankiausiai apgyventas Europos vietas ir yra arti galimo fronto. Tai vėl grąžina prie mūsų aukščiau pastebėto reikalo keisti visų NATO strategiją ta prasme, kad totalinis karas būtų numatomas bent kokią sovietų puolimą prasidėjus, o jei taip, esamos divizijos turės tik daugiau ar mažiau simbolinės reikšmės.

Pasitraukimas iš NATO sukelia problemų ne tik kitiems sąjungininkams, bet ir pačiai Prancūzijai. Mat, Prancūzija turi savo kariuomenės Vakarų Berlyne ir Vakarų Vokietijoje (čia dvi divizijas). Berlyne prancūzų įgula

yra pagal Potsdamo susitarimą ir tokiu būdu galės ir toliau pasilikti. Bet kaip su tom dviem divizijom Vakarų Vokietijoje? Jos galės ten pasilikti, jei Prancūzija pasirašytų kokį specialų susitarimą su Bonnos vyriausybe. Bet kam vokiečiams reikalinga dviejų prancūzų divizijų "globa"? Jei NATO griūna, vokiečiams mieliau ieškoti tikrai galingų JAV globos, o ne už save žymiai silpnesnių prancūzų. Pagaliau, jei taip, kodėl vokiečiams patiems nebandyti susitarti su sovietais, taip kaip padarė Hitleris?

NATO tam tikra prasme buvo nukreipta ne tik prieš sovietus, bet ir vokiečius, nes visa vokiečių kariuomenė, o ne tik dalis, kaip amerikiečių ar tų pačių prancūzų, yra NATO dalis. Už tat NATO buvo lyg ir pančiai, kurie vokiečius prilaikė Vakarų pusėje. Jei tačiau Prancūzija vaikosi savo grynai nacionalinių, o ne bendrų europinių interesų, to paties gali užsioruoti ir vokiečiai. Atrodo, kad de Gaulle, birželio 20 d. važiuodamas į Maskvą, norės ten sudaryti kokią nors sąjungą prieš vokiečius kaip tik tam atvejui, jei ir jie panorėtų savarankiškai tartis su sovietais ir Maskvai faktinai galėtų žymiai daugiau pasidlyti negu prancūzai.

Tokių būdu de Gaulle pradėtas NATO griovimas gali gale gali atnešti pačiai Prancūzijai žymiai blogesnių rezultatų negu kitiems tos sąjungos nariams.

JAUNIMO KONGRESUI REIKIA LĖŠŲ

Iš JAUNIMO KONGRESO komiteto praneša, kad pasirengimai kongreso programai, parodai, stovyklai vyksta visu įsibėgėjimu, lygiai, kaip ir kitų kraštų iš-eivijos jaunimo atstovų pasirengimai dalyvauti kongrese.

Komitetas tik stengiasi dar labiau paaikinti lietuvių visuomenę, kad visi įsiskamiau primintų patys sau, jog Jaunimo Kongresas nėra vien tik jaunimo, o visų laisvųjų gyvenančių lietuvių kuriamas dar vienas "gaissras". Tai ne šiaip pramoga ir ne vien jaunimo pakurstymas laikytis arčiau prie lietuvių bendruomenės, o taip pat ir užsimojimas vėl -- labai viešai ir labai tvirtai -- pareikšti protestą prieš Lie-

tuvos pavergimą ir reikalavimą Lietuvai jai priklausantių teisių.

Todėl Kongreso komitetas pabrėžia, kad ne birželio gale, o jau dabar laikas visiems lietuviams įsijungti į Jaunimo Kongresą šiais dviem būdais:

1) skubiu parašų rinkimu Jaunimo Peticijai (parašus rinkti kviečiami ne tik jauni, o pasirašyti -- ne tik lietuviai).

2) skubiu lėšų telkimu kongresui finansuoti.

Komitetas paaiškina, kad lėšų kongresui reikia maždaug tiek pat, kiek pereinamųjų lapkričio manifestacijai, nes įvykis yra panašus ar net didesnio masto. Numatyta samata -- \$15,000.00.

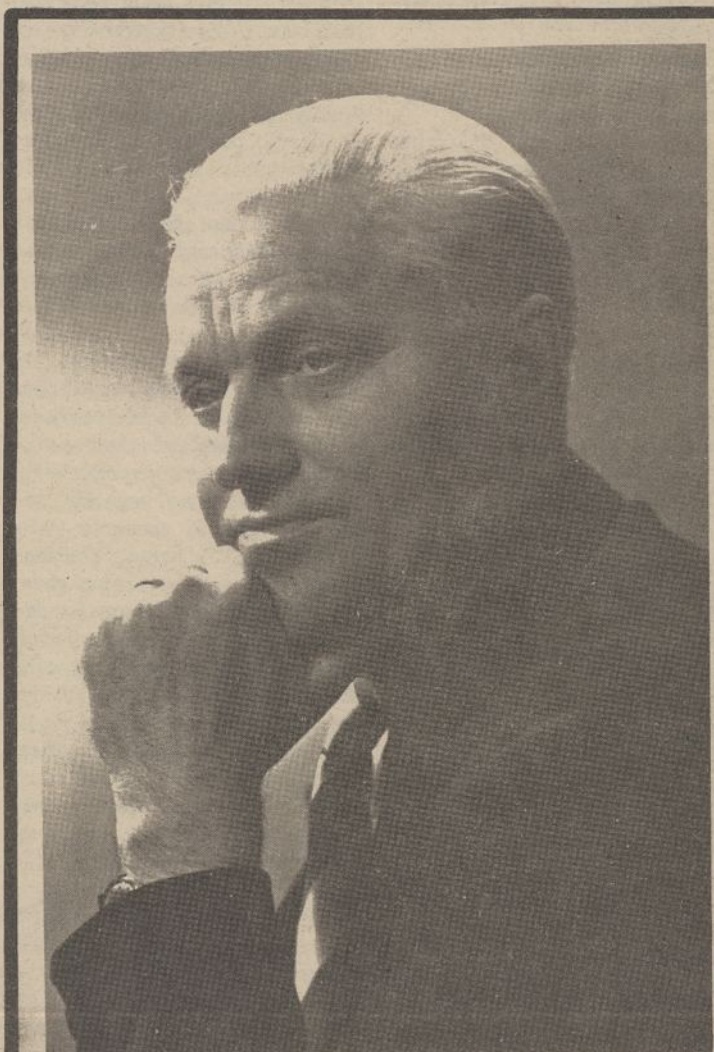
Pats kongresas Chicagoj

(patalpos, programos turinys) išsiverstų su \$8,000.

Bet reikia padėti kongresan atvykt jaunimo bent atstovams iš mažiau pasiturinčių kolonijų, esančių tolimuose kraštuose. Šiam planui įvykdyti norima turėti bent \$15,000.00. Ypač svarbiais ir auklėjamąja bei propagandine reikšme ateityje viltingais priedais prie kongreso komitetas laiko numatytąją parodą ir jaunimo stovyklą. Tiems priedams reikia skirti bent po \$4,000.000. Tiek pat norima skirti ir viešajai informacijai, -- kad kongresas neliktų žinomas tik savo tarpe. Dar keturių-penkių tūkstančių prireiks visiems tiems dalykams organizuoti ir tvarkyti. Šalia to -- peticijos (naujo žygio į Jungtines Tautas) reikalamas teksią išleisti bent apie penkis tūkstančius.

Iš to ir susidaro minėtoji išlaidų samata. "Ją įkūnyti -- tai būdas visiems dalyvauti kongrese su savo jaunimu", -- pareiškia kongreso komiteto atstovas. Kovo mėnuo -- tai skirtas laikas. Tačiau komitete turimi duomenys dar neužtikrina, kad visi tie darbai bus jau kovo mėnesį atlikti. Komitetas todėl primena, kad yra ir atsarginis tos darbųmetės mėnuo -- balandžio mėnuo. Kur su peticijai parašų ir su lėšų rinkimu iki kovo vidurio dar neįsibėgėta, tas darbas tęstinas ir baigtinas bent balandžio mėnesį. Kur jis jau bent kiek apčiuopiamai pradėtas, parašų pilnieji lapai ir gautos lėšos turėtų būti persiunčiamos komitetui tuojau, nelaukiant darbo pabaigos.

Kongreso komitetas apgailestauja, kad sąlygos jam neleidžia lankyti visoje darbo vietoje, ar siūsti į jas atstovus-organizatorius. Išgirdusius apie Jaunimo Kongresą ir supratusių didžią jo reikšmę komitetas jaunosios kartos vardu kviečia pačius imtis iniciatyvos ir tapti tu uždavinių vykdymo organizatoriais ir instruktoriais savo aplinkoje. Kam reikia techninės medžiagos (kas dar nėra gavęs peticijos, rinklavo formų ar kongreso emblemų, ar kam dar trūksta aiškumo, kas kaip daryti, visus tuos komitetus kviečia kreiptis į Vytautą Kamantą, 477 Cole Plaza, Willowick, Ohio 44094. Jei telefonu, tai: (216) 991-1448. (ELTA)



A.A. Tomas Šidiškis

Mirė Tomas Šidiškis

Š. m. kovo 7 d. Vakarų Vokietijoje, Jugenhaimo apskrityje Igoninėje, po sunkios vėžio operacijos mirė a. a. Tomas Šidiškis.

Velionis gimė 1904 m. gruodžio 20 d. Garliavos parapijoje, ūkininkų šeimoje. Nuo 1919 m. jis mokėsi Kauno "Aušros" gimnazijoje, kurią 1926 m. baigė. Po to studijavo žemės ūkio Akademijoje, kur įsigijo diplomuoto agronomo vardą ir teises. Studijas dar pagilino Rygoje, ten lankydams ir baigdamas linų pluošto rūšiavimo kursus. Parašė ir apgynė diplominį darbą "Ūkiškasis linų apdirbimas". 1934-39 m. Šidiškis buvo nuolatinis Lietūkių linų prekybos skyriaus organizatoriumi ir vedėju. 1934 m. jis lankė Latviją, Estiją ir kt. kraštus linų pluošto standartizavimo bei jų supirkimo organizaciniais, o vėliau -- svarbesnius Vakarų Europos linų prekybos centrus, verpyklas, audyklas, linų pluošto eksportavimo reikalus. 1939 m., Lietūkių linų prekybos skyriui išsiplestus į savarankišką Kooperacijos Sąjungą "Linus" Kaune, Šidiškis be pertraukos iki 1944 m. vidurvasario buvo jo prekybos skyriaus direktoriumi.

Šidiškis priklausė Neolitušiams, "Jaunosios Lietuvos" korporacijoms. Lietuvių Tautininkų Sąjungai ir Šaulių Sąjungai. Kurį laiką buvo Lietūkių šaulių būrio vadu.

Nuo 1944 m. iki mirties velionis gyvenimo V. Vokietijoje. Jis čia suorganizavo centrinę LTB kartoteką ir sėkmingai vykdė adresų paieškovimus tarp Europos ir užjūrio lietuvių.

1950-55 m. velionis buvo Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovu Vlike ir nuolatiniojo Vykdamosios Tarybos nariu, Finansų Tarybos bei Tautos Fondo valdytoju. Kurį laiką jis buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vyr. valdybos vicepirmininku. 1957-58 m. jis buvo

Lietuvos Nepriklausomybės Tautos Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Europos Komiteto narys. Taip pat jis aktyviai dalyvavo ir bendruomeninėje veikloje. Pastaruoju metu jis dirbo Griesheimo amerikiečių darbo kuopoje.

Šidiškio asmenyje Lietuva neteko pareiškimo visuomenės veikėjo, kovotojo dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Velionis buvo iškilmingai palaidotas Huetenfeldo kapinėse. Prie kapo atsisveikinimo žodi tarė pulk. V. Sutkus, senj. J. Norkaitis ir kt. J. V.

PROJEKTUOJA STATYTI ŠEŠUPĖS UŽTVANKĄ

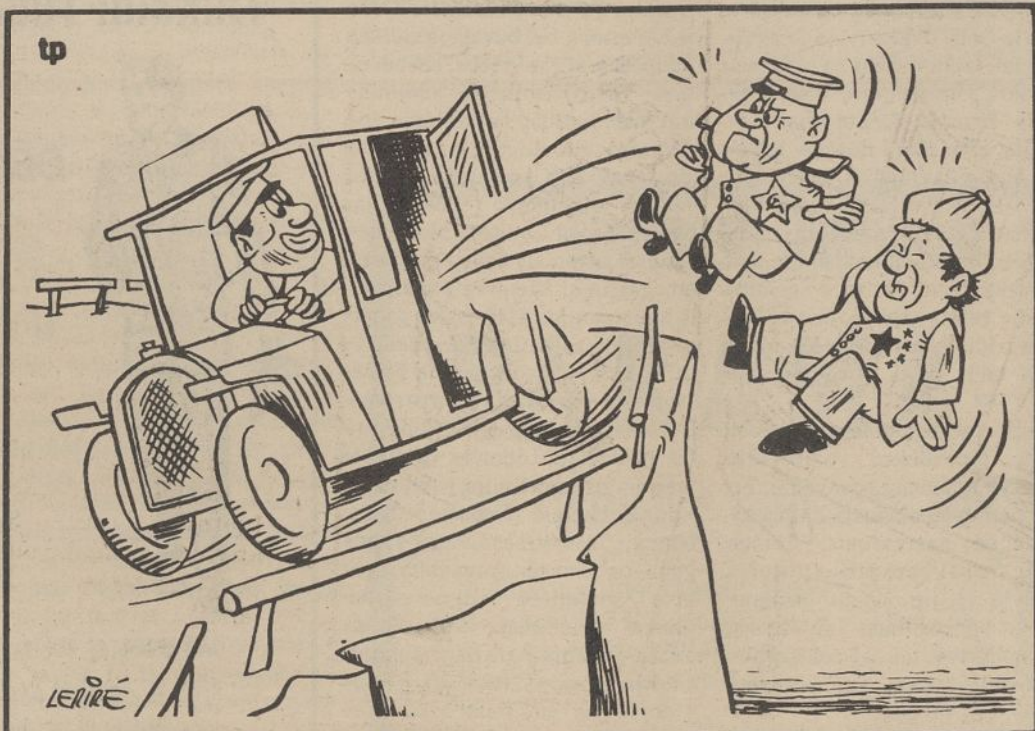
Kauno pramoninių įrengimų projektuotojams pavesta projektuoti užtvanką Šešupėje, prie Marijampolės (vad., Kapsuko), ties žemės ūkio technikumui.

Užtvanka reikalinga aprūpinti augantį miestą vandeniu. Užtvanka sudarys prie miesto 6 kilometrų ilgio ir iki puskiometrio pločio ežerą. Šešupė bus pridėta vandens iš Metelio, Obelijos ir Dūšios ežerų (pro Žuvintą ir Dovinę upelį, -- ta proga bus papildytas ir senkatis Žuvinto rezervatas). (ELTA)

PREMIJOS KONKURSUOSE propagandinės literatūros kūriniams Vilnių skiriamos apyšykščiai. Tiesa, susidėjusi žemės ūkio darbuotojų profesinė sąjunga, paskelbė konkursą apybraižoms ir apsakymams apie žemės ūkio profesinių sąjungų kūrimą, jų "kovą už naują komunistinės visuomenės žmogų" ir kitus panašius dalykus.

Už apybraižas siūlomos premijos -- viena 100 rublių, dvi po 75 rublius, trys po 50.

Už apsakymus -- vienuolika premijų: viena 300 rublių, dvi po 200, trys po 100 ir penkos po 50. Jei skaičiūni jos ir pralenkia privačių išsilvinių organizacijų ar paskirų asmenų sudaromas premijas, tai dydžiu net nesulygina. Net ir 300 rublių, jei "tarybinė santvarka" ir sunkiau uždirbami, negu "kapitalistinė", pavyzdžiui, 250 dolerių, tai jų vertė toli gražu negali susilyginti. (ELTA)



Afrika valosi nuo komunistų...

KARAS BUVO LAIMĖTAS ŠVEICARIJOJE (2)

Vieni prieš Hitlerį...

Šveicarų žvalgybos viršininkas Roger Masson su Eggenu atvyko į Waldshut, kur viešbutyje turėjo susitikti su vokiečių žvalgybos viršininku gen. Walteriu Schellenbergu.

Eggenu dingus, tarpdury pasirodė aukštas, laibas vyras, apsirengęs pilku kostiumu.

-- Pone Massonai, jūs turbūt galvojate, kad viešbutyje pilna foto aparatų ir mikrofonių, tad siūlau išeiti pasivaikščioti prie upės.

Parke vokitės paklausė.

-- Kokio patarnavimo iš manęs laukiate, pone Massonai?

-- Pirmiausiai noriu pasakyti, kad žinotumėte, jog aš nesu apgautas. Tikrumoje čia buvau priverstas atvykti prašyti paleisti leitenantą Moergelį, kuri jūsų vyrai areštavo.

Schellenberg nedvejodamas atsakė.

-- Sutinku paleisti.

Trumpas ir taip lengvai duotas atsakymas nustebino Massoną.

Ką vokitės norės gauti mainais?

-- Ar jūs neturite kito noro, pone Massonai?

Nuo 1941 m. du šveicarai Ernst Leonhardt ir Franz Burri, du parsidavėliai naciams, pabėgę į Austriją, Vienoje įsteigė International-Press-Agentur ir pradėjo stiprią propagandą prieš Šveicarijos vyriausybę, puldami Guisaną ir šveicarų neutralumo principus.

-- Ar jūs pažįstate International-Press-Agentur, generole Schellenberge? Ar negalėtumėte sustabdyti tendencingų naujienų skleidimą?

-- Šitinku.

Po trumpos tylos Schellenbergas sustojo ir atsiskuko į Massoną.

-- Aš noriu pasakyti, kad Reichas ypatingai siekia, jog tarp mūsų kraštų nebūtų jokių nesutarimų debesių. Už mėnesio Moergelli bus paleistas, o Burri

ir Leonhardto agentūra sustabdys puolimus.

Visas pasikalbėjimas neužsitęsė ilgiau penkiolikos minučių. Pirmasis rundas žvalgybų varžybose tarp Vokietijos ir Šveicarijos, atrodė, buvo baigtas Massono pergale. Jis išgavo iš vokiečių žvalgybos viršininko tai ko norėjo, nesileisdamas į ilgas diskusijas ir neduodamas jokių pasižadėjimų. Schellenbergas nieko iš jo neprašė. Tačiau, neatidengdamas savo kortų, jis paruošė dirvą surasti Šveicarijoje bet kokią kainą, nuo kurių priklausė III-jo Reicho likimas. Bet tam jis neskubėjo. Jis tik paprašė Massono paskirti pasimatymą šį kartą Šveicarijoje.

Viešint vokiečių žvalgybos viršininkui Šveicarijoje, Wolsbergo pilijje, Massonas negalėjo suprasti tikros SS generolo vizito priežasties. Šį kartą Schellenbergas sutiko šveicarams padaryti "patarnavimą", sunaikindamas 1940 m. pasirašytą tarp Šveicarijos ir Prancūzijos karinę konvenciją, kuri pakliūvo į vokiečių rankas. Atsisveikinant jis tik pasakė, kad turės didelių rūpesčių dėl Hitlerio saugumo.

Šie žodžiai ilgai dar skambėjo Massono ausyse ir jis savo viršininkui gen. Guisanui pareiškė, kad gal reikėtų nutraukti kontaktus su Schellenbergu. Bet tas patarė dėl bendro intereso palaukti toliau kontaktą.

1943 m. sausio 30 d. šveicarų žvalgybą pasiekė svarbi informacija, kad vokiečiai ruošia puolimo planus prieš Šveicariją, ir operaciją vykdys pavesta generolui Dietl, kuris yra specialistas žiemos mūšių. Dietl jau treniruoja kariuomenę Muencheno apylinkėse...

Gen. Guisan ir Masson ne kiek neabejojo "šaltiniais" iš kurių gavo informaciją. Bet negalėjo suprasti, kodėl Reichas turėtų pul-

ti Šveicariją šiuo metu, kai Rommelis Afrikoje susilaukė nepasisekimo, o vokiečių armija prie Stalingrado sunkiai sužeista, kaip vokiečiams gali į galvą ateiti tokios idėjos? Šveicarų agentai tarp kitko paneigė gandus apie vokiečių kariuomenės koncentravimą Austrijoje ir Bavarijoje, tad gen. Guisan ir Masson nutarė visą reikalą užmiršti, įsitikinę, kad tai tik Schellenbergo manevras.

Jų įtarimas pasiteisino. Sekančiose savaitėse jokių papildomų informacijų apie pasirošimus pulti Šveicariją nebuvo gauta. Vasario pabaigoje SS Sturmabfuhrer Eggen painformavo, kad Schellenberg norėtų pasimatyti su gen. Guisanu. Pasimatymas buvo paskirtas kovo 3 d. Baeren viešbutyje, netoli Berno. Skirtą valandą į viešbutį atvyko gen. Guisan, pulk. Masson, gen. Schellenberg, Meyer, Holzach ir dar du S. D. agentai. Baigus vakarienauti, visi pasitraukė į rūkomąjį salioną. Staiga Schellenbergas kreipėsi į Massoną:

-- Jūs mane prašėte kai kurių patarnavimų ir aš juos išpildžiau. Paskui atsiskuko į Guisaną:

-- Generole, reikia, kad ir man kai ką duotumėte. Hitleris galvoja, kad po nepasisekimų Tunise, karas galės persikelti į Italiją. Dėl geografinės pozicijos sąjungininkai gali susidomėti Šveicarija. Fuehreris norėtų turėti iš jūsų pasižadėjimą, kad jokių atvejų neatidarysite savo teritorijos mūsų priešams. Ar jūs galite tokį pasižadėjimą duoti raštiškai?

Gen. Guisan atsakė, kad jis niekad negalės duoti tokio raštiško pasižadėjimo be Federalinės Tarybos leidimo. Bet jis galės užtikrinti žodžiu, kad šveicarų armija atliks savo misiją. Prieš aštuonias dienas jis davė interview vienai švedų žurnalistei. Ji to paties klausė. Ir jis panašiai atsakė. Savo portfelyje turįs kopiją to straipsnio ir sutinkas parašu patvirtinti. Ar to užteks?

Schellenbergas buvo patenkintas. Bet Massonas galvojo, kad Schellenbergo baimė nepateisinama. Artimiausia sąjungininkų kariuomenė, anglų ir amerikiečių, šiuo metu buvo už tikstantis kilometrų šiaurės Afrikoje, o rusai už dviejų tūkstančių kilometrų. Kokie čia spąstai?

Tą vakarą kovo 3 d., Roger Masson padarė didelę klaidą. Atsisveikindamas su Schellenbergu, jis paklausė, ar tiesa, kad gen. Dietl prie Muencheno treniruoja kariuomenę puolimui prieš Šveicariją? Nakties šviesoje šveicarų žvalgybos viršininkas nepastebėjo vokiečio akyse sublizgant triumfo spindulių. Schellenbergas ieškojo įrodymų ir štai Massonas jam davė.

Šis klausimas buvo įrodymu, kad vyriausioje vokiečių vadovybėje (OKW) yra "plyšis" per kurį skverbiasi informacijos. Schellenbergas jau seniai įtarė, kad kaž kokiais kanalais apie visus svarbesnius planus sužino priešais. Tas kanalasėjo per šveicariją. Patikrinimui ar jis neklydo, sugalvojo paleisti iš štabo "antį" apie tariamą puolimui pasirošimą.

Patinkingas Schellenbergas pažadėjo Hitlerį įtikinti, kad nėra reikalo pulti Šveicarijos ir artimiausiu laiku norėtų su Massonu susitikti. Pasimatymas buvo paskirtas kovo 12 d. Zuriče. Dabar jis užmiršo kalėjime laikomus anglų karininkus ir žinojo, kad Massonas vyriausioje štabe turi sau patikimus agentus. Vokietijos ateitis bus pavojuje, kol nepavyks likviduoti tuos agentus. Reikėjo veikti greitai, nes už keletą savaičių galės būti vėlu. Massonas turės duoti tų agentų vardus.

Nežinotint visų priekaištų Massonui, jis niekad vokiečiams neišdavė tų agentų pavardžių. Tai buvo pati nuostabiausia šnipų organizacija, pasivadavusi Vikingo vardu. Šnipai buvo paties Hitlerio šešėlyje ir jie žinojo mažiau, nei jo sprendimus. Jei Masson juos neišdavė, tai gal dėl vienintelės priežasties, kad jis pats nežinojo jų vardų...

Tai buvo vokiečių vyriausio štabo karininkai: penki generolai, du pulkininkai ir trys kapi-

Dirva

50 metų

Iš anksto apsispręskite ir tą vakarą skirkite sau ir Dirvai!

Dirvos Auksinės Sukakties BALIUS

su daug iš visur suvažiavusių viešnių ir svečių bus

Clevelande, puošnioje Pick-Carter viešbučio Crystal Room salėje. šeštadienį, š. m. gegužės 7 d.

Koncertinę programą atliks solistė ALDONA STEMPUŽIENĖ ir muzikas DARIUS LAPINSKAS

Linksmajai daliai gros Melody Band orkestras

Rezervuokitės vietas iš anksto. Įsigykite Dirvoje pakvietimus. Jų kaina \$10.00 asmeniui. Kvietimus užsisakydami laiškais, siųskit čekį arba pinigus ir nurodykite, kiek pakvietimų užsisakote.

Prašome pranešti ne vėliau kaip balandžio 20 d.

DIRVA 6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

tonai. Jų vardai ir šiandien neskelbiami, nenorint, kad jų šeimos ar giminės pajustų iš vokiečių pusės represijas, nes suklūdydami Wehrmachto operacijas, jie kartu smogė vokiečių kovotojams į nugarą.

Keturius metus tie vokiečiai dirbo vyriausioje štabe savo

krašto pralaimėjimui. Kodėl? Vien iš neapykantos Hitleriui. Jie tyloje dirbo Vokietijos sužlugdymui, o kai ši virto griuvėsiais, išsiskirstė, daugiau nebesusitikdami.

Viešai skelbiama tik jų vado Rudolfo Roessler pavardė. (Bus daugiau).

VLIKO NUTARIMAS DĖL LIETUVOS SIENŲ

VLIKO TARYBA patvirtino Vliko valdybos parengtą nusistatymo pareiškimą dėl Lietuvos žemėlapių informaciniuose leidiniuose. Pareiškimas padarytas ryšium su Lietuvos Enciklopedijos ir Mūsų Lietuvos leidyklos atskilksimu.

Vlikas pareiškė, kad politiniame žemėlapyje Lietuvos valstybė turi būti rodoma tarptautinių sutarčių nustatytoje sienose, būtent: šiaurėje 1921 m. arbitražo sutarties nustatytoje Lietuvos-Latvijos siena, rytuose bei pietryčiuose -- 1920 m. Maskvos sutarties ir vakaruose -- 1924 m. Klaipėdos Konvencijos bei 1928 m. Lietuvos-Vokietijos sutarties nustatytosios sienos.

Tarpas tarp 1920 m. ir 1924-28 m. sienų gali -- nuo Nemuno iki Vištyčio ežero -- žymėtinas skirtinga linija, pagal 1919 m. gruodžio 8 d. lordo Curzona pasiūlytą ir ligi šiol praktikoje išlaikytą liniją. Skirtingasto sienos ruožo žymėjimas turi būti paaiškintas, kad jis nurodo faktinę, bet jokio tarptautinės sutarties nepatvirtintą sieną.

Politinis Lietuvos žemėlapis neapsunkintinas jokiais kitais istorinių, administracinių ar etnografinių duomenų ženklaais. Jame neįvertinamos nei buvusios vidinės Klaipėdos krašto ribos, nei buvusios demarkacinės - administracinės linijos, nei buvusio administracinio Lietuvos padalinimo (apskričių ar valsčių) ribos, nei su minėtuojų, teisiškai jau pripažintuoju Lietuvos plotu mažiau ar daugiau nesutampantieji etnografiniai Lietuvos plotai.

Informacijos apie esamą padėtį sumetimais, atitinkamai paaiškinant, tikslinga politiniame žemėlapyje kartografiniu būdu parodyti Sovietų Sąjungos valdžios valia įvykdytą Lietuvos valstybės teritorijos padalinimą į dvi, skirtingais titulaus okupuotas dalis, būtent į "sovietinės Lietuvos respublikos" vardu pavadintąją ir prie "sovietinės Gudijos respublikos" priskirtąją dalį. Vakaruose gretima Karaliaučiaus sritis žymėtina ne "RSFSR", o "Sovietų Sąjungos administruojama teritorija".

Duomenys apie minėtųjų Lietuvos valstybės sienų neapimtus

etnografinius Lietuvos plotus, siekiamus sujungti su Lietuvos valstybės teritorija, vaizduotini atskiruose etnografiniuose, istoriniuose bei kito pobūdžio žemėlapiuose, remiantis istorikų bei etnologų tyrimais.

Toks nusistatymo pareiškimas buvo patvirtintas Vliko tarybos pirmajame šių metų -- ir pirmajame po 1965 metų seimo -- posėdyje, New Yorke, 1966 m. kovo 7 dieną.

Posėdyje buvo išklaustos Vliko pirmininko V. Sidzikausko ir generalinio sekretoriaus J. Audėno apžvalgos apie Vliko darbų eigą nuo seimo iki šio tarybos posėdžio, apie Lietuvos nepriklausomybės Dienos iškilmes vyriausybės ir JAV Kongrese, apie Vliko valdybos ryšį su Jaunimo Kongreso rengėjais ir ypač apie Clevelande įvykusių pasitarimų su PLB ir ALT vadovybėmis, kur buvo priimti ir paskelbti nusistatymai dėl laisvųjų lietuvių santykių su pavergtą Lietuvos gyventojais, Nustatymą šiuo klausimu galutinai formuluoti Vliko seimas buvo pavadęs Vli-

ko tarybai, tačiau, pasiekus tuo reikalu susitarimą su minėtomis vadovybėmis, Vliko valdyba sutiko ten šūtarą formulavimą skelbti be pakartotinio jo svarstymo Vliko taryboje.

Vliko taryba valdybos pranešimus priėmė be priekaištų.

Vliko pirmininkas V. Sidzikauskas atskirai atkreipė tarybos dėmesį į Vasario 16 d. praga sakytose kalbose pareiškstus siūlymus ryškiau įtraukti į atsakingą darbą jaunesnės kartos pajėgas. Kol kas nesant visai konkrečių pasiūlymų, kaip tai turėtų būti daroma, išsamesnis to klausimo svarstymas atidėtas.

Gen. sekretorius J. Audėnas pateikė 1965 metų Vliko seimo perleistąjį tarybai svarstyti Krikščionių Demokratų Sąjungos atstovo pareiškimą ir pasiūlymus dėl Vliko statuto pakeitimų. Taryba pavedė politinės komisijos pirmininkui, Vliko vicepirmininkui S. Lušniui tuos klausimus referuoti kitame tarybos posėdyje.

Išsiaiškinimo sumetimais atidėtas ir dviejų Vliko valdybos narių rinkimo klausimas. (Mirus K. Bielinui ir išvykus dr. K. Čeginskui, Vliko valdyboj dabar tik penki nariai -- V. Sidzikauskas, S. Lušys, B. Nemickas, J. Audėnas, B. Bieliukas, o tebe-galioja tarybos nutarimas, kad Vliko valdyba sudaroma iš septynių asmenų. Taryba gali rinkti į valdybą asmenis ne būtinai iš savo tarpo ir net nebūtinai iš priklausančių į Vlike dalyvaujančius sambūrius asmenų tarpo. Ji taip pat gali ir sumažinti vietų skaičių valdyboje).

Šiame Vliko tarybos posėdyje dalyvavo keturiolikos sambūrių atstovai.

(ELTA)

DAR GALIMA ĮSIGYTI!

papiginta kaina Dirvos išleistas knygas.

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĖ

ALĖS RŪTOS romanai, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

DAILININKAS RAUBA

VINCO RAMONO novelės. KAINA \$3.00

ALMA MATER

R. SPALIO romanai iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$14.00, bet Dirvos skaitytojai naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 DOL.

už keturias knygas.

— I Š K I R P T I —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater. už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą



DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500" kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės. Krautuvių Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4640 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Miečelis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KAIP ĮGYVENDINTI SPAUDOS MĖNESIO ŠUKIUS

Spaudos mėnesių esame turėję ne vieną. Atėjo jie -- ir praėjo. Tuos mėnesius skelbusios organizacijos parašė aplinkraštį, paskeleto keletą šukių ir -- pareiga atlikta. Gražu, kai išskelbiama spaudos reikšmė, gražu, kai kas nors susirūpina spaudai platesnį kelią į skaitytojus praveisti, tik -- ne šukių, ne spaudos reikšmės "filosofavimais" visa tai atsiekia.

Geriausiu spaudos platintoju ir rėmėju yra jos skaitytojas ir prenumeratorių. O taip yra ne vien dėl "platoninės meilės" tam ar kitam laikraščiu, bet todėl, kad per tam tikrą laiką tarp laikraščio ir jo prenumeratoriaus užsi-mezga ryšys, kuris didėle dalimi lemia laikraščio pobūdį.

Prestižo ir garbės momentas laikraštį leidžiant ir jį išlaikant yra svarus, bet ne vienintelis. Laikraštis privalo atlikti savo misiją tik skaitytojų atžvilgiu, kurie lieka pastoviais ir nebeatsikiriama to laikraščio bičiuliai. Gi tam pastovumui išlaikyti neužtenka fakto, kad laikraštis "išeina", neužtenka džiaugtis, kad "ir sunkiose tremties sąlygose" sugebama savąją spaudą ugdyti. Skaitytojai daugumoje nėra suviliojami prestižo sumetimais. Tai įpareigoja leidėjus ir redakcijas, tai kartu įpareigoja bendradarbius ir visus, kurie vienu ar kitu būdu yra užinteresuoti laikraščio buvimu ir gyvavimu.

Dirva, persiritusi garbingai nueitą 50 metų, uoliai ir ištikimai ryžiasi ir toliau skieisti ir puoselėti tautinę mintį, jungti, informuoti ir nuomonėmis dailintis su savo ištikimaisiais skaitytojais, kurių tarpe jau atsiranda ir bičiulių, tą ištikimybę išlaikiusių per visus tuos 50 metų. Dirvos sukaktis, tai neatsitik-

tina siauro ratelio šventė. Tai kartu reikšminga lietuvių tautinės dvasios sukaktis. Todėl ir ryžtamės ton sukaktin jungti visą Dirvos skaitytojų šeimą, nesitenkinant vien šeimynišku sukakties paminėjimu.

Visi, be abejo, netilps minėjimo salė, visi negalės asmeniškai dalyvauti istorinėse mūsų spaudos sukakties atžymėjimo iškilinėse. Tai ir daroma viskas, kad tos iškilinės nebūtų tik to momento įvykiu, bet kad visa Dirvos skaitytojų šeima turėtų progos toje sukaktyje dalyvauti bent tuo, kuo gali ir kuo toji ištikimybė gali būti atžymėta. Daugiausia savo laikraščiu pasistengs tie, kurie pasistengs tą Dirvos skaitytojų šeimą išplėsti surandant bent po vieną naują prenumeratorių. Tam jau yra paruoštos sąlygos, tam projektui ir pasižventę ilgametis buvęs Dirvos redaktorius Kazys S. Karpius, savo atostogų savaitę pašventęs vieno darbo ruošai. Šis senosios kartos veikėjo pavyzdys tebūnie kartu paskatinti mūsų visiems bent mažą dailete prisidėti prie to darbo, kuriam buvo tiek daug pasižvesta, per ilgus metus ugdyta ir aukotasi.

Jaunimas skelbia spaudos mėnesį. Jaunimui taip pat suteikiama visos sąlygos tuo mėnesiu tinkamai pasinaudoti. Tam tikslui buvome paskelbę, kad studentams metinė Dirvos prenumerata -- tik 6 dol., metams! Jaunimas spaudos mėnesio prasmę bus supratus ne paties paskelbimo fakte, bet pradėjęs artėti ir susipažinti su lietuviškosios spaudos turiniu.

Mes esame pasirengę laiškais ir atitinkamais lapais aplankyti kiekvieną Dirvos skaitytoją. Tai padės jiems jungtis į spaudos mėnesio įprasminimo darbą.

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?
DIRVOS PRENUMERATA METAMS
PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ
STUDENTAMS
TIK \$6.00

Pasitikėkime savo jaunimu

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, 1966 kovo 4 dienos posėdy apžvelgusi parengiamuosius Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso darbus, konstatavo, kad jie vykdomi visu intensyviu ir pozityvia valstybine bei tautine lietuviška linkme. Todėl Valdyba nuoširdžiai linki laisvojo pasaulio lietuvių jaunimui ir toliau sėkmingai tęsti gražiai pradėtą darbą, vykdant didžiulius savo užsimojimus telktis draugien, bendradarbiauti ir angažuotis lietuvių tautos bei Lietuvos ateičiai.

Šia proga PLB Valdyba pakartotinai kreipiasi į laisvojo pasaulio lietuvių ir jų organizacijas, prašydama jaunimo pastangas remti ne tik moraliai, bet ir materialiai, nes dideli darbai reikalauja taip pat ir didelių lėšų. Mūsų jaunimas, 1966 kovo 6 pradedamas lėšų telkimo vajų Jaunimo Metų ir Jaunimo Kongreso uždaviniais įvykdyti, tikisi ir laukia kiekvieno lietuvių aukos, skiriamos pagal išgales ir nuoširdumą. Džiugu, kad jam į tal-

ką ateina visų kraštų lietuvių bendruomenės, lietuvių organizacijos ir paširai asmenys.

PLB Valdyba savo nusistatymą santykių su pavergtąja Lietuva klausimu išreiškė bendrų veiksmų sausio 22-23 Clevelando konferencijos pareiškimu. Tačiau jau pasiekia gandai, mūsų visuomenėje ir toliau skleidžiami norint pakenkti Jaunimo Metų ir Jaunimo Kongreso pasiekimui. Šių gandy yra tokių absurdiškų, kaip kad komunistinio jaunimo delegacijos kvietimas iš Lietuvos ir kt., kad jie nedaro garbės nei jų kūrėjams, nei skleidėjams. Jų absurdiškumas taip pat daro negalimą net reagavimą į juos. PLB Valdyba, reikšdama pasitikėjimą patriotiniam išsivijus lietuvių jaunimui, skiriančiam pagal Jaunimo Metų šūkį savo jėgas ir žinias laisvai Lietuvai Tėvynei, tokio pat pasitikėjimo jaunimui laukia ir iš visos sąmoningosios patriotinės laisvojo pasaulio lietuvių visuomenės.

PLB Valdyba

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALU

Tėvo A. Bernatonio laiškas

Vakar gavau š. m. sausio 28 d. Dirvą, nr. 11. Jau esu skaitęs Naujienuose paskelbtus rašinius apie Vasario 16 Gimnaziją po inž. Valdo Adamkavičiaus pranešimo sausio 7 d. Chicagoje. Visa tai verčia nepaisyti lietuviškojo priežodžio "tyla, gera byla", bet labiau prisiminti, kad "tylėjimas yra pritarimas" tam tikrais atvejais. Todėl prašau leisti man per Jūsų laikraštį pasisakyti šiais opiais klausimais.

Jau 1964 gruodžio 9 d. savo privačiu laišku įtaigojau PLB Valdybos pirmininką poną J. Bachuną, kad Valdyba imtųsi priemonių objektyviai ištirti Vasario 16 Gimnazijos reikalus ir tuo užkirsti kelią skleidžiamiems šmeižiams. Džiaugiasi, kad po 8 mėnesių buvo paskirta patikrinimo komisija. Buvau tikras, kad ji sąžiningai atliks jai pavestą darbą ir objektyviai bus lietuvių visuomenė painformuota. Labai gaila, kad komisija nepabaigė apsilintojo darbo, nesurašė bendro protokolo, o išėjo į visuomenę su asmeniškais nuomonėmis. Šitai padarė Vasario 16 Gimnazijai ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenei bei jos veikėjams neatitaisomos žalos, kaip materialiai, taip ir moraliai.

Kelios pastabos dėl Vyt. Gedrimo rašinio "Vasario 16 Gimnazija" (Nr. 11). Ponas Gedrimas rašo: "...gimnazijos patikrinimas buvo nuodugnus ir apimęs visas gimnazijos veiklos sritis, antra, -- iš to pranešimo aiškiai matosi, jog visose srityse yra dideli nenormalumai bei atskaitomybinė netvarka." Tam įrodyti pateikia "keletą skaitlinių". Per visą gimnazijos egzistavimo laiką iki 20.10.1964 surinkta 4 milijonai vokiškų markių. Manau, šią skaitlinę reiktų laikyti tvarkos įrodymu, jeigu per 14 metų veiklos tiek buvo sutelkta ir tai buvo galima pagal dokumentus nustatyti, nežinint, kad kiekvienais metais perenkama valdyba ir dažnai keičiasi administracijos darbininkai. Tai įrodo nepaprastą Vokietijos Lietuvių Bendruomenės gyvastingumą ir veiklumą.

Tvirtinta, kad likusi skola yra DM 79,317,73. Tėv. Bernatonio paskola skolos nepadengia. Ji pasilieka, tik kitu vardu. Toliau tvirtina: "bet pagal dokumentus rasta skola 45,483,48 DM". Pri-dėkime Bernatonio DM 40,000,00, tai bus 85,483,48 DM. Ši suma būtų "pagal dokumentus". Kam reikalingas paaiškinimas? Dokumentai pasako! Aš manau, kad abidvi skolų skaitlinės teisingos, tik skirtingu laiku atžymėtos. Tai buvo p. Adamkavičiui paaiškinta ir iš dokumentų nustatyta, tik kodėl užmiršo sau užsirašyti apie naujai atvežtus mokytojų kambarių ir papildomus virtuvės įrengimus?

Didelę neteisę autorius skelbia, kad "pašalintas" iš pareigų Mariūnas. Jo niekas nepašalino, bet pats pasitraukė. Dėl statybinių varžytinių reikia žinoti, kad Vokietijoje trūksta virš 600,000 darbininkų. Dabar firmos nesi-varžo dėl darbų, bet darbai dėl firmų. Tačiau, pagal galimybes ir Vokietijos priimtą tvarką, didžioji dalis darbų buvo atiduota, gavus pasiūlymus bent iš dviejų firmų. Tik labai mažas darbų nuošimtis buvo atiduotas be konkurencijos, pav. šildymo įrengimus atliko toji firma, kuri jau nuo seno tvarkė senųjų gimnazijos namų šildymo įrengimus. Ne-teisingai tvirtinama, sakant, "be

jokios kontrolės". Statybos inžinierius-architektas neša visą atsakomybę, kol pastatas bus priimtas atitinkamos Vokietijos įstatigos. Kiekviena sąskaita turi būti jo patvirtinta. Labai neteisingai Mariūnui primetama "tolia abejotina suma siekia 22,623.28 DM". Juk ponas Adamkavičius aiškiai žinojo, kiek ir kokia forma ponui Mariūnui buvo išmokama mėnesiui atlyginimo ir už oficialias keliones. Kam reikėjo tai nutylėti ir tiek daug gimnazijos stovybai nusipelnusių žmogų sujuodinti? Juk Vokietijos LB Valdyba jam pasakė, kad abejotina suma yra 550, -- DM už atostogas. Ir tik dėl šitos sumos galima būtų ginčytis!

Šia proga pora žodžių dėl Vokietijos "paskolos" DM 500,000.00. Tai yra parama paskolos formoje. Būtų buvęs didžiausias nusikaltimas tokios "paskolos" neimti, net ir turint pusę milijono markių sąvų pinigų. Mūsų pinigai ir menkiausiame banke duotų nuošimčių į metus DM 15,000. -- o nusikaltimieji ¼ nuo gautos sumos, kaip susinaudojimas per metus sudaro DM 20,000. --. Taigi mūsų metinis pelnas yra DM 35,000, --. Manau, kad paprasčiausias žmogelis gali tiek suprasti.

Netiksliai pasisakyta, jog "Gimnazija neturi jokių teisių". Pripažinimo sąvoka išaiškinti paimtų daug vietos. Tai trumpai apie faktinę padėtį. Vasario 16 Gimnazija veikia Baden Wuerttembergo krašto švietimo ministerijos žinioje, eina vokiškoms gimnazijoms nustatyta programą, ministerija tvirtina mokytojų, abiturų egzaminams vadovauja ministerijos paskirtas komisijos pirmininkas, mūsų mokytojai egzaminuoja ir kartu vertina. Išduotieji brandos atestatai lygūs vokiškųjų vaidinių gimnazijų atestatams. Žemesniųjų klasių pažymėjimai pripažįstami Vokietijos mokyklų ir įstaigų. Taigi, praktiškai gimnazija turi visas teises ir pripažinimą, kaip ir kitos Vokietijoje veikiančios privačios gimnazijos.

Sakoma "bendrabutis yra apverktinoje būklėje". Jis yra bent 50% geresnis, negu buvo Diepholze prieš 15 metų. Sąlygos daug geresnės, negu mes senieji turėjome Lietuvoje pas davatkėles. Tačiau, atsižvelgiant į dabartinę Vokietijos, o gal ir Amerikos daugumoje gyvenimo lygį, galime sakyti, kad Vasario 16 Gimnazijos bendrabutis nėra geras ir net menkesnis nei vidutinis. Išėjome iš barakų, nes geros valios lietuviai to norėjo. Pastatysim ir naują bendrabutį, jeigu tikrai visi norėsim. Tačiau neturi būti mūsų tarpe, kaip toje pasakoja apie vėžį, lydeką ir gulbę, kurie traukia tą patį vežimą.

Dėl mokytojų personalo, tikrai būtų idealu, kad vietoje 5 vokiečių mokytojų būtų lietuviai. Amerikoje tikrai yra daug jaunų mokytojų ir net profesorių. Ar atsirastų tokių, kurie drįs savo ateitį statyti į pavojų dėl lietuvių jaunimo Vokietijoje? Mes senoji karta esame kalti, kad jų nesugebėjome paruošti tokiame pasišventimui. Mes esame kalti, kad dauguma materialinę egzistenciją pasistatėme pirmą vietą ir savo liežuviais užmušėme jų idealizmą. Dieve duok, kad naujai iškeltoji "Taikos tarnybos" idėja uždegtų ir lietuvių mokytojus ta ugnimi ir pasišventimui!

Netiesa tvirtinant, kad "po patikrinimo iš Sielovados pareigų buvo atleistas tėv. Bernatonis

ir taip pat kun. Liubinas tik laikinai paliktas eiti direktoriaus pareigas". Po tokių įtaigojimų kas galės dar laukti iš kun. B. Liubino, kad jis ir toliau aukotųsi vadovauti šiai gimnazijai. Jis atėjo tada, kada niekas nesutiko ir gimnazija buvo sunkiausioje padėtyje. Su didžiausiu pasišventimu jai vadovavo 3 ir pusę metų. Tokios "padėkos" jist tikrai neužsitaravo.

Tai šiam kartui būtų esminiai viskas, kiek liečia Dirvoje Vyt. Gedrimo rašinį. Leiskite dar truputį sustoti prie rašinio "Inž. V. Adamkavičius atsako į klausimus", tame pačiame Dirvos numeryje. Pirmiausia užkliūva t. Bernatonio paskola DM 40,000, --. Jeigu ponas Adamkavičius būtų manęs klausęs, mielai būčiau pasakęs, kokiomis sąlygomis ir kokiame aplinkybėse ta paskola buvo prašyta ir duota. Jis neklusė. Betgi nustatė, kad juridiniai ne-teisėtai gauta "be Tarybos nutarimo". Skandalas, ar ne? Betgi jau ne pirmas. 1953 metais Valdyba negalėjo užpildyti Gimnazijos rūmų betėv. Bernatonio paskola. 1954 metais Valdyba negalėjo išmokėti paskutinio įmokėjimo ir grėsė pavojus netekti rūmų. Tėv. Bernatonio paskola išgelbėjo. 1964 metais du kartus T. Bernatonis turėjo gelbėti, kad statyba nesustotų, nes gal dar ir šiandien namai stovėtų be stogo. 1965 metais vėl Bernatonis turėjo gelbėti, kad nereikėtų Valdybai su firmomis bylinėtis dėl neapmokėtų statybos sąskaitų. Ta pagalba Valdyboms nekainavo nė cento, o Bernatonis visuomenę pristatytas kaip nusikaltėlis.

Ponas Adamkavičius, Jūs galite ir manote, kad padarėte didžiausią klaidą, sutikdamas prisidėti prie tikrinimo komisijos. Tai nebuvo Jūsų klaida, o pasišventimas ir gėrio norėjimas. Taip aš supratau ir Jums atsisveikinant ant gimnazijos kiemo pasakiau. Jūsų apgalvėta klaida buvo ta, kad jau iš anksto buvute įtikintas, kad čia pilna

nusikaltimų ir nusikaltėlių, tik-ra vėlniava. Juk pirmą dieną, vos susitikome ant kiemo, man prie kitų pasakėte: "Tėve, esate diktatorius ir Jūs vienas čia viską tvarkote. Toks yra Amerikoje daugelio įsitiknimas". Švietimo Komisijos ir kvietinių atsakymų akivaizdoje Jūs pasakėte, kad aš esu didžiausias stabdis gimnazijos pažangumui. Aš dėkoju Jums už atvirumą. Betgi Jūs neradote reikalo su manimi kalbėtis, kai neradote reikalo kalbėtis su buvusiu Kr. Valdybos reikalų vedėju Mariūnu ir buvusiu išdindinku T. Gailium, nors prof. Grinius ir aš prašėme, kad su tais asmenimis kalbėtumėte. Tą patį Jūs padarėte Vokietijoje, dėl ko kitais skundžiatės Chicagoje: "girdėjo tik tai, ką jie norėjo girdėti". Visuose Jūsų atsakymuose į klausimus neradau nė vienu žodeliu užsiminta apie gimnazijos geras ir prasmingas savybes. Jeigu jau nenorėjote ką gero pasakyti pats, nors visus davinus buvute gavęs iš direktoriaus ir girdėjote mokytojų tarybos pasisakymus, tai bent galėjote vokiečių įstaigų ir spaudos atsiliepimus apie gimnaziją pasakyti. Visas Jūsų pasisakymas yra neigiamos bendrinės frazės apie netvarką, netikslumus, negeroves, o absoliučiai nieko konkretaus. Jūsų išsijungimas iš komisijos nepateisinamas jokia etika. Tai yra Jūsų savęs suniekinimas ir PLB Valdybos autoriteto nušlavimas. Daug kam bus sunku tikėti Jūsų žodžiais, kad ir Jūs -- "tikslas buvo nesužlugdyti gimnaziją".

Mielas bičiuli, p. Adamkavičiaus! Jūsų apgalvėta klaida, Jeigu ją pažinsite ir pakankamai turėsite savikritikos, tai ateityje to tikrai nepasikartos. Todėl nenusiminkite. Gyvenime galima daug klaidų atitaistyti. Jūsų visuomeninės veiklos dar gražiausi metai prieš akis. Neužsidirkykite savame kevale ir neužglušinkite Jums esančio idealizmo ir pasišventimo dvasios. Aš tikiu, kad Jūs galite dar daug gero padaryti. Tik tuo įprasminamas žmogaus gyvenimas. To nuoširdžiai Jums linkiu!

Tėvas Alfonsas Bernatonis
OFMCap



Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: Jūratė Karaliūtė, Guoda Stogytė. Stovi: Viktoras Stankus, pirmininkas Rimas Saikus ir Benediktas Grigaliūnas, J. Carlos nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PICIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch wiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof 5th — 2.98
4. Wisnawa Cherry Liqueur 5th — 3.39

5. Import. German May Wine 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon Vermouth 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKIMIRKOS

Tikiu, vos alsuodamas...

Plačiai žinomo "Civilizacijos Istorijos" autoriaus Will Durant veikaluose viena jo mintis man padarė ypač didelį įspūdį. Mintis, išreikšta paprasčiausiu vaizdu ir žodžiais, aiškinant, kokie veiksniai kuria žmonijos civilizaciją.

Durant'ui civilizacijos istorija atrodo, kaip didelė upė, kurios tenkančiame vandenyje nuolat kovoja kariai ir politikai. Pirmieji mušasi ginklais, liedami kraują, o antrieji įvairiais būdais, pastaraisiais laikais daugiausia balsavimų kortelėmis. Politika ir kariai, žinoma, kartais paruošia sąlygas civilizacijai plėtotis, bet pačios civilizacijos vertybių nesukuria, ne sykį tik sunaikina.

Kas gi įsteigia ir įtvirtina civilizaciją? O gi šios upės krantuose gyvenantieji žmonės, kurie čia "augina vaikus, stato sodybas, daro mokslinius išradimus, spėlioja apie visatą, rašo muziką ir knygas".

Istorikas tik dėl pavyzdžio suminėjo kelias didžiojo civilizacijos orkestro aprašikas. Tik tuo būdu ir tik tšias bei daugelį kitų savybių turinti tauta sukuria civilizaciją, įeina istorijon ir ilgiem laikam išlieka. Ji išlaiko ir ištobulina savo kalbą, didėja gyventojų skaičiumi, išstato miestus, ieško geriausios santvarkos visuomeniškai tvarkytis, plečia mokslus, filosofuoja, aiškinasi visatos paslaptis, išgyvena religijas, kuria literatūrą, muziką, menus...

O kariai ir politiniai žaidimai teikia daug blizgesio, duoda garbės ir naudos vadams, kai žygiai ar rinkimai laimimi. Gi pralaimėjus, dažnai viskas dingsta be pėdsako, -- jeigu nebuvo to turtingo užnugario, kurį sukūrė "upės krantuose gyvenantieji žmonės".

Panaudokime šį prožektorių pastarųjų septynių šimtmečių Lietuvos istorijai nušviesti. Tada, galbūt, kiek labiau paaiškėtų mūsų tautos didybės ir jos pasibaigtinių tragedijų paslaptys.

Dar tebestudentaujant Kaune ir mokantis rusų literatūros istorijos prof. Balio Sruogos vadovybėje, man taip pat labai didelį įspūdį, tik kitiškos pobūdžio, padarė kitas faktas. Tai Kijevas, kuris per X ir XI amžių buvo puošniausias slavų kultūros centras visose rytų Europoje. Kiek vėliau prasti Kijevo politikai ir

pikti kaimynai imperialistai tą centrą sugriovė. Pagaliau, XIV amžiaus pradžioje sostinė ir didžioji Ukrainos dalis pateko Lietuvos valdžion. Nuo to laiko, per daugiau nei pustrėčio šimtmečio, Kijevo kunigaikštiją valdė mūsų gediminaičiai, bei kiti didži kunigaikščio vietininkai. Visa šalis tiesiogiai priklausė Lietuvai ligi Liublino unijos (1569 m.), kada labai mizernas mūsų karalius Žygimantas Augustas ją prijungė prie Lenkijos.

Lietuviams Kijevą valdant, miestas netrukus vėl virto žydišiu slavų teologijos, literatūros, aplamai kultūros centru, turėjusiu didžiulės reikšmės ukrainiečių ir didžiarusiui tolesnei kultūros plėtotei. Lietuviai politikavo, gerai valdė ir gerai kariavo, bet daugiau ten nieko nenunešė: nei savo kalbos, nei mokslo, nei meno, nei skirtingos kultūros. Priešingai, mūsų valdytojai prisitaikė prie valdomųjų, perėmė jų kalbą ir religiją, suslavėjo ir tie gediminaičiai davė pradžią ... rusų didikų gimimams, kaip Trubeckojams, Golcinams ir kt.

Išliko didelė ukrainiečių tauta, išaugo dar didesnė rusų tauta, o lietuvių pėdsakų po šimtmečio valdymo visai nebeliko. Mat, kada mūsiškiai tik politikavo ir kariavo, tai slavišką civilizaciją kūrė žmonės, kurie gyveno prie Dniepro upės. Kitaip ir negalėjo būti, deja.

Namie, aplink Vilnių ir Trakus, be abejo buvo kitaip. Čia šauniai blizgėjo valstybinė Lietuvos didybė, iš čia kilo ir noko garšūs žygiai, kuriais ir ligi šiol didžiuojamės.

Tik tautos būdas buvo visur tas pats. Kariauti, laimėti, valdyti, prisijungti ko daugiau žemių, vesti sulaikymo (containment) politiką prieš kryžiuočius, pagaliau juos sutramdyti, ir ypač -- karaliauti Lenkijoje... O tuo laiku Krokuvą žymiai daugiau rūpinosi visuotinės ir lenkiškos kultūros ugdymu, negu Vilnius lietuviškosios. Ir taip keturių šimtmečių bėgyje įvyksta "paradoksas", kuriuo ligi dabar piktinamės ir stebimės: kaip politiškai ir kariškai silpnesnė Lenkija galėjo mums užmesti savo kalbą, papročius, aplamai kultūrą ir politinio tvarkymosi labai nelaimingas formas, nuvedusias bendron pradžion?

Atsakymo gal turėtume paieš-

BRONYS RAILA

koti minėtoje W. Durant'o formuluje. Mes puikiai kariavom, politikavom ir balsavom karių rinkimų seimuose, tik vis užmiršdavom prie Nemuno ir Neris, prie Dniepro ir Bugo ir prie daugelio kitų upių auginti lietuviškus vaikus, statyti patogius ir gražius lietuviškus miestus, steigti ten universitetus, brandinti savo mokslininkams, išradėjams, juristams, filosofams ir teologams lietuviškai rašyti knygas ir poeziją, komponuoti muziką, tapyti paveikslus, kalti skulptūras, steigti teatrus...

Mūsų valdovams ir žymūnams, kunigaikščiams, kancleriams ir hetmonams, retai atėdavo į galvą tokios paikystės. Kam reikia savo kalbos, jeigu lygiai gerai galima susikalbėti lenkiškai ar rusiškai? Kam reikia savo lietuviško rašto, jeigu visai neblogai galima išmokyti rašyti lotyniškai, lenkiškai, vokiškai ar senąja slavų cerkvine kalba?

Tik vėliau, ir ne Lietuvos centre, bet pirmiausia vokiečių užvaldytoji ir kolonizuojamoji Prūsija atsiminė, kad vis dėlto šio to būtinai reikia svetimų kalbų nemokančiai liaudžiai: katekizmų, giesmių, Biblijos, pamokslų... Bet kai bendroji politinė ir socialinė kultūra pakilo ir šalis buvo turtinga, tai lietuviškasis teisyne, kaip ir kiti administraciniai aktai, vis dėlto buvo dar rašomi slavų, bet ne lietuvių kalba.

O senųjų prūsų žemėje netikėtai išdygęs stambus literatūros talentas Donelaitis vienišas dailino savo Tolminkiemio būramis hegzametrus, ne tik neturėjo jokių ryšių su lietuvių kultūriniais centrais Vilniuje ar Kaune (kurių nebuvo...), bet ir joraštai, laimei nežuvę, tepasirodė atspausdinti tik keliom dešimtim metų praėjus po rašytojo mirties.

Politiniais pradais apsaugę, savo tautinės kultūros pradams apakę ir apkurę, mes negražinamai praradom didžiulę imperiją ir pagaliau -- bemaž ir pačią savo tautą.

Pamoka per nuostolinga ir per skaudi, kad jos neprisimintume visų ryškunu nors šiandien, kai tas pats ir naujas pavojus gūdišiai niakiasi...

Kai nelaimė buvo jau visai pilna -- diduomenės dauguma nutautoti ir valstybė žlugo, -- 19-me amžiuje įvyko lūžis. Mokslininkai dar tebeįrodinėja, kad čia

nebuvo mūsų pačių nuopelnas, kad vis kiti mus pakurstė iš Vakarų su savo naujom demokratinėmis ir nacionalistinėmis idėjom. Aš nežinau, kokios priežastys veikė ir kieno tai buvo nuopelnas. Tačiau nemanau, kad visada ir viskas buvo tik kitų nuopelnas, tik paskatinimas iš svetur.

Turėtume, betgi pripažinti faktą, kad lietuviai, -- "tikri lietuviai" ir sulenkėjusieji, -- laisvę ir valstybę praradę, gana gyvai suspurdo. Jie, tariant naujoviškai, pradėjo rezistuoti -- keletą kartų ruošė sukilimus ir maištus prieš carizmą; napoleonmetu, 1831, 1863 ir 1905 metais. Nors ano laikotarpio galingiausios valstybės, Anglija ir Prancūzija, mūsų išsilaisvinimo pasitangas moraliai palaikydavo beveik ne silpniau, negu šiandien Amerika, visi šie kariai ir politiniai kovos būdai apčiuopiamų vaisių nedavė.

Bet atsiradimas ir stiprėjimas dvasinių, ypač literatūrinių, taigi, iš esmės kultūrinių vertybių neabejotinai daug gelbėjo mūsų tautiniam atgimimui ir sąmonėjimui. Ypač atkakli dvasinė rezistencija užsimezgė lotyniškų raidžių draudimio dešimtmeciais. Taipgi ir lenkų kalba, ilgai užgožusi Lietuvos bajoriją, šviesuomenę ir vietomis net liaudį, pagaliau atmokėjo nors ir mažą skolos procentą mūsų tautos naudai. Lenkų kalbą vartojusiems rašytojams pavyko prakalbėti į tautos širdį ir kai kurių protą. Istorikas Teodoras Narbutas, Bernatavičius, keli Chodzokos (ypač Jonas ir Ignatas), Kraševskis, Kondratavičius, gi pirmą pirmiausia Adomas Mickevičius -- praeities studijom, apysakom ir dramom, heroinėm poemom ir baladėm, odėm ir legendom žadino šviesuomenę naujai kovai ne tik už laisvę iš viso, bet ir už tautinę laisvę. Tų polėkių buvo vienaip ar kitaip paveiktas ir užkrėstas beveik kiekvienas žymėsnis šiandien jau išmirusių generacijų Lietuvos veikėjas.

Kai netrukus sukruto kiti lietuviai, bajorai ir ypač muzikai, tai pajėgti dar kelis žingsnius ligi Aušros ir Varpo jau nebebuvo stebuklas.

Ir Lietuva išliko. Ji pasijuto vėl gyva, tikinti ateitimi, trokšianti laisvės, ryžtinga. Basanavičius ir Kudirkas, kaip prieš tai vyskupas Valančius ir Simanas Daukantas, vieni romantiškai, kiti realistiškai, kilo iš tautos ir grįžo tauton daugiausia kultūrinės plotmės polėkiais ir ginklais.

Vėliau buvo sugalvotas gražus posakis, kad lietuvių tauta prisikėlė iš miego ir laisvę laimėjo per rašomą plunksną. Be abejo,

tai kiek perdėtas teigimas, bet ją kur iš pasigailėjimo dar prikupinas brangios tiesos grūdų simena, tai tik su komanda: -- O šiandien, lyg tartum septynių Kur lėndi taip "pragmatiškai"? Šimtų metų patyrimai ir pamokos Stok užpakalin. Visų pirma esu nieko nesakytų, daugeliui iš mūsų aš!

vis tebesivaidena tik žygių garbė ir demonstracijos, partijų seimai ir peticijos, vaškinių rezoliucijų, politikos kuolo ir diplomatinės šiaudo galybės! Galbūt, taip, Dieve padėk, visokių reikią.

Gi kultūros stebuklingoji plunksna, kuri tautą vieną kartą jau apsaugojo nuo pranykimo, prikėlė gyventi, išvedė laisvėn ir turbūt dar kartą vėl saugos ir laisvės kovai suteiks, šiandien matomai virto tokia lengvutė ir toks bereikalingas disonansas politinės operos chore, kad jai nebesurandama net įnamio vietos "Lietuvos laisvinimo sampratoje". Ir jei tuščiaikalbystės burbulais apsiginklavęs politikas

Kągi, Praamžiau, -- Dievo ir Žmogaus sutėmų laikais gal ir pritinka toks liūdnai tragikomiškas ir karingas mentalitetas. Ir tada savo naujausioje "Bevardės šalies" eilėraščių knygoje Liūnė Suterma vos alsuodama šnabžda: --

Nieko neatiduosiu -- užsingsiu, kad turiu. Savyje išnešiosiu, katakombose išsaugosiu, kad mano būtų žaidimo paibaiga, -- kai apsvaigęs savo jėga, Žvėris šitėms arenoj, galėčiau aiškiai ir garsiai išpažinti atkaklių kalbą, kad vis dar tebetikiu Žmogumi ir Gyvenimu...

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 West 30 Street, New York, N. Y. 10001

ŠEŠIASDEŠIMTMETIS NUO PIRMOJO AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO PHILADELPHIOJE

J. PUZINAS

(3)

Pradedant spausdinti atkarpą, įsivėlė korektūros klaidą pirmame sakinyje. Turėjo būti ne 3, m. sausio 22 d., bet vasario 22 d.

Užkliudytas J. Šliūpas aštriai reagavo "Vienybėje Lietuvninkų (1905 m., nr. 4) šiais žodžiais:

"Neseniai 'Vienybėje' ir kituose laikraščiuose patilpo p. Lizdeikos, atstovo L. S. D. P., labai įdomus raštelis. Ažuot pakviatuoti aukas, siūstas ant jo vardo, p. Lizdeika pasisako 'baisiai godus esąs, išaiškęs' pinigų, ir, žinoma, netapęs užganėdintas tūmi, ką gavo L. S. D. P., išdėgia ne tik Lietuvos demokratų partiją ir 'Draugiečius' (ir tai jau ne pirmu sykiu), bet išvadina silpnadvaisiais, atgaleiviais, jei ne visus, tai bent dalį Amerikos aukotojų. Toks pasielgimas p. Lizdeikos mano akyse prilygsta pasielgimui Lietuvos ubago pas bažnyčią: kad atneša koks žmogus auką, ubagas ne tik botagu tvoja šalimais jo sėdinčius ant šventoriaus ubagus, bet jeigu ne jam tenka skatikai aukotojo, ir tą iškolioja, o net kartais apstumdo. Aišku yra, kad L. S. D. P. Europoje žinuri į savo brolius Amerikoje, kaip į melžiamą karvutę. Bet tegul p. Lizdeika ir jo vienmisliai atsimeina, kad mes aukas dedame revoliucijos reikalam, o ne L.S.D. Partijai... Pasakysius, kad ne 'Varpas' būtų tuos praskynęs, tai nė p. Lizdeika su 'D. Balsu' šiandien taip smarkiai pasigirti negalėtų... Užuot visiems gaivalams Lietuvos susidėti į krūvą, vesti darbus sutarime, atstovas L. S. D. Partijos užsiima plūdima ant kitų, išmisliojimais, tikėdamasi, jog ir Amerikos lietuviškoji visuomenė yra akloji višta, kad neatstikria grūdo nuo diršės... Baigdamas dar pasakysiu tiek, komitetai šelpimui revoliucijos reikalų aprinko Amerikos visuomenę, ir komitetas privalo pasiteisinti prieš tuos, kurie aukas davė, o ne prieš tuos, kurie aukas priėmė. Iki visuomenė neatmainys komiteto, iki tam laik komitetas pildys savo pareigas..." (cituota iš "Varpo", 1905 m., nr. 9-10, psl. 106-107).

Philadelphijos socialistai rėmė J. Šliūpą, kitur -- daugiausia Lizdeiką. Po nesutarimų komitete spalio 15 d. J. Šliūpas ir dr. A.

Bacevičius buvo pasitraukę iš komiteto, bet vėliau grįžo atgal. Ir 1905 m. gruodžio 5-6 d. komiteto posėdyje pinigai buvo padalyti pagal J. Šliūpo norą. Apie tą posėdį J. Šliūpas rašo:

"Ir kada galiausiai susirinkome sąnariai komiteto dalinimui aukų iš naujo, tai išsirieję per visą naktį iki aušros, negalėjome sutikti su mūsų socialistais, kurie tvirtino Lietuvoje esant ginkluotai revoliucijai, o tą ginkluotąją vėl vedant vien social-demokratams. Ginkluota revoliucija buvo Maskvoje, Latvijoje, Kaukaze, ant laivynės ir kitur; bet Lietuvoje mes jos nematėme. Teisybė, nudaigota daugelis urėdninkų, bet tai dar neženkina ginkluotąją revoliuciją. Ir mes tris kiti sąnariai vienbalsiai nutarėme, pasitraukus Širvydii bei Baltrušaičiui, pasiūsti pinigų šiaip (5.XII.05): demokratų partijai 453,50 dol., social-demokratams 378,50 dol. Nuo to sykiio, mes, kaip komitetas šelpimui, liūvėmės egzistuoti..." (J. Šliūpas, Lietuviai! Ar gerai keliais žengiamie priekyn? 1907, psl. 25-26).

Toliau J. Šliūpas apkaltino socialistus ir kai kuriuos jų veikėjus, ypač Pijų Grigaitį, šiais rūsčiais, dygiais žodžiais:

"Po teisybei, tokis socialistų žingsnis sumažino ir aukų skaitlių ir entuziazmą šelpimui revoliucijos tarpe mūsų brolių. Pavydėjo kitiems, tai ir patys mažiau gauna. Nedaug kas gelbsti social-demokratams ne atstovų agitacijai siuntimas į Ameriką: Žilumbas Žagaras (Lietuvos socialdemokratas Antanas Kišonas, privačiais reikalais atvykęs į Ameriką ir turėjęs Lietuvos Socialdemokratų Partijos centro komiteto nario dr. Andriaus Domaševičiaus laišką, kur prašoma parinkti aukų revoliucijos reikalam, J. P.) net S. L. A., didžiausią organizaciją, sušelpusią social-demokratus šimtais dolerių, pasiuntė ant Marso, o išmintingas Grigaitis (Pijus Grigaitis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas, atvykęs Amerikon 1906 m. aukų revoliucijai rinkti. J. P.) mokytas, iškalbus, pasišventęs revoliucionierius, yra tarptautiškas socialistas, kuriam Lietuva kaip Lietuva mažai terūpi. Svetimi dievai geresni!" (l. c., psl. 26).

Ir dr. J. Šliūpas, ligi tol buvęs veiklus Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje organizatorius ir stambus jos rėmėjas, net vienas iš kūrėjų pirmosios lietuvių socialistų kuopos Philadelphioje 1899 m. kovo 6 d., jau 1905 m. spalio 24 d. iš socialistinio sąjūdžio visiškai pasitraukia.

PIRMOJO AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO IŠVAKARĖSĖ

Aštrūs pasisakymai spaudoje prieš atskirus asmenis bei organizacijas gerokai išsitrino Amerikos lietuvių visuomenę. Iširus Centriniam Komitetui Revoliucijai Remti, socialistai suorganizavo savo komitetą, kuris 1905-1909 m. laikotarpyje daugiausia rėmė socialdemokratų, tik retkarčiais tepridurdamas mažą auką Kankinių Kasai. Nors Lietuvos socialdemokratai daugiausia ir nešė ant savo pečių

didžiąją revoliucinio sąjūdžio naštos dalį, bet J. Šliūpas su savo šalininkais, kartu net su kai kuriais kunigais, troško, kad visi kovotojai būtų remiami, kad jungtinė kova su rusų priespauda Lietuvoje būtų sėkmingesnė. Todėl ir čia Amerikoje norėta sudaryti tokį centrinį komitetą atbūdančios Lietuvos kovotojams remti, kuris turėtų pasitikėjimo įvairiuose lietuvių sluoksniuose. Akstiną sušaukti platesnį Amerikos lietuvių pasitarimą Lietuvos reikalais davė ir Didysis Vilniaus Seimas. Dr. J. Šliūpo paraginti, Philadelphijos lietuviai pasiuntė seimui sveikinimą, o kun. J. Žilinskas (vėliau Žilius, 1923-1928 m. Klaipėdos krašto gubernatorius) buvo gavęs ir pakvietimą iš Vilniaus veikėjų, kad atvyktų į seimą. Žinia apie Vilniaus seimą jam davė mintį ir čia Amerikoje sušaukti politinį lietuvių seimą. Tuojau jis užmezgė ryšį su Philadelphijos lietuvių veikėjais: dr. J. Šliūpu, šv. Antano parapijos klebonu kun. J. Dumčium. Tuo metu philadelphiečiai kaip tik ruošėsi organizuoti didžiulį susirinkimą Lietuvos laisvės reikalams aptarti. Viena iš veikliųjų to meto organizacijų, šv. Jurgio Kareivio Draugija (įsteigta 1893. IV. 9 Richmonde, rytinėje Philadelphijos dalyje), jau 1905 m. paaukojusi Centriniam Komitetui Revoliucijai Remti 100 dolerių, 1906 m. sausio 28 d. sušaukė trisdešimties vietos organizacijų atstovų pasitarimą minėtam masiniam mitingui suruošti. Čia dr. J. Šliūpas su kun. J. Kaulakiu iškėlė kun. J. Žilinsko sumanymą politiniam Amerikos lietuvių seimui šaukti. To seimo tikslas -- aptarti būdus ir priemones revoliucijai Lietuvoje remti ir išsirinkti komitetą, kuris rūpintųsi Lietuvos reikalais. Organizacijų atstovai pritarė tam sumanymui ir sutarta 1906 m. vasario 22 d. šaukti Philadelphioje Amerikos Lietuvių Seimą. Seimui ruošti sudarytas vietos komitetas iš dr. J. Šliūpo, kun. J. Kaulakio, Teofilas Dudžio, Vinco Daukšio ir kt. Ir vasario 22 d. į "Continental" viešbutį (9 ir Chestnut gatvių kampas, kur vėliau buvo pastatytas Benjamin Franklin viešbutis) susirinko iš įvairių JAV lietuvių kolonijų, daugiausia iš rytinių pakraščių, 169 teisėti seimo atstovai. Jų tarpe buvo apie 50 socialistų, laisvamanių, katalikų ir tautinės srovės žmonių. Dalyvavo ir keletas kunigų: J. Kaulakis, J. Žilinskas, Mykolas Pėža, Seimo pirmininku išrinktas brooklynškieš Juozas Šukys (Šakalauškas), vicepirmininku -- baltimoriškis Račinskas, sekretorium -- Vincas Daukšys ir antruoju sekretorium -- Fortunatas F. Bagočius. Sudarytos "Inešimų", spaudos ir kitos komisijos. Pasakyta visa eilė sveikinamųjų kalbų. Kadangi ta diena buvo Jurgio Washingtono gimimo diena, tai brooklynškieš atstovas Jonas V. Grinius (nepriklausomos Lietuvos prezidento dr. K. Griniaus brolis) savo kalboje Lietuvos laisvės kovą prilygino Washingtono kovai dėl Amerikos nepriklausomybės. Seimui buvo atsiųsta 4 telegramai ir net 250 įvairiausių pasiūlymų ("Inešimų"), iš kurių 70 buvo iš Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopų (Juozas Širvydas -- 1875-1935). Biografijos bruožai, Redagavo Vyt. Širvydas, Cleveland, Ohio 1941, psl. 288.

(Bus daugiau)

DUODA TŪKSTANTŲ DOLERIŲ, JEI...

Mieli Bendro Darbo Bičiuliai,

Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti Koordinatoriai sveikina Jus ir visus PLJK rėmėjus, linkėdami ištvermės organizuojant ir pasisekimo pravedant šį didį lietuvių jaunimo sąskrydį. Suprantame Jūsų darbo sunkumus, todėl Jūsų prašymą aukoti PLJK reikalams svarstėme nuodugniai.

Iš principo sutikome PLJK darbams paaukoti 1,000 dol. Tačiau dėl žemiau nurodytų aplinkybių tuo pinigų dar nesiunčiame. Mūsų nusistatymas yra toks, kad KLNA kasoje esantieji pinigai bus naudojami tik tokiems projektams, kurie tiesioginiai rišasi su Lietuvos nepriklausomybės atstatymo pastangomis. Norėdami įsitikinti, ar PLJK programa tinka į tokių projektų kategoriją, atidžiai perskaitėme mums prieinamą literatūrą apie PLJK darbus, ir taipogi diskutavome šį klausimą su kompetetingais asmenimis. Daugumos nuomonė (o taip pat ir mūsų) yra tokia, kad PLJK rengėjai iki šiol nėra aiškiai suformulavę ir paskelbę šio kongreso metu numatytos programos konstruktyvioms darbams Lietuvos laisvinimo srityje. Ši sritis nėra pakankamai paribėjama kongreso darbotvarkėje. Pasisakoma bendrybėmis, kurios kelia daugiau abejonių negu pasitenkinimo.

KLNA koordinatoriai nori Kongreso rengėjams pasiūlyti sekančią:

1. Kuo greičiau paruošti JT-toms įteiksimos peticijos tekstą lietuvių ir anglų kalbomis KLNA koordina-

toriams susipažinti ir kritiškai įvertinti.

2. Iš kitų kraštų atvykusių į kongresą dalyviai turėtų: a) kreiptis į savo kraštų valdžias, kad jos parūpintų pasimatymus tarp atvykstančių jaunimo atstovų ir tos valstybės atstovybių JT-se; b) stengtis gauti iš JT delegacijos raštišką patvirtinimą apie pasimatymo laiką ir vietą; c) surinktus savo valstybėje parašus įteikti tos valstybės atstovybei JT-se draug su peticija; d) prieš vykstant, paruošti to krašto lietuvių kilmės žmonių vardu pasisakymą Lietuvos laisvės reikalui. Šis dokumentas, taip kaip ir peticijos tekstas, turėtų būti surašytas oficialia tos valstybės kalba.

3. PLJK rengėjai turėtų atkreipti didesnę dėmesį į kongreso, o taip pat ir pavergtosios Lietuvos būklės informavimą nelietuviškai visuomenei. Norime, kad apie konkrečias pastangas šioje srityje būtų informuojama visuomenė ir kviečiama talkininkauti. Stipri iniciatyva iš viršaus ir platus spaudimas iš visuomenės gali priversti didžiąją spaudą ir TV atkreipti dėmesį į kongresą.

4. Kongreso darbotvarkėje turi būti įtrauktos temos, liečiančios Lietuvos laisvinimo kovą. Ypatingai diskutuoti priemonės ir metodai bei pavieniai projektai, kaip išgarsinti Lietuvos vardą ir jos dabartinę padėtį Laisvajame Pasaulyje; ieškoti kelių, kaip jaunesnioji karta galėtų organizuotai jungtis į prasmingą Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo darbą. Jei PLJK rengėjai

įtrauks į savo darbų programą aukščiau patiektus pasiūlymus, tai be sąžinės graužimo kongreso rengėjams įteiksime 1,000 dol. auką. Jei Lietuvos laisvinimo pastangose bus dar labiau užsimota, tai ir mūsų auka atitinkamai padidės.

Ne dėl gražbylostės ar savireklamos rašome Jums šį laišką. Tokios sąlyginės aukos siūlymu siekiame tik vieno — tinkamai išnaudoti tokią retą ir dėkingą progą paremti Lietuvos laisvinimo pastangas ir paskatinti bei padėti visus tuos, kurie nori aktyviai jungtis į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbą. Nuosirdžiai tikime, kad ši dvasia jungs mus ir Jus į organiską vienybę.

Lapkričio 13
Manifestacijos
Organizatoriai

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso reikalui kovo mėn. 11 d. Lietuvių Piliečių Draugijos klubo salėje L. B-nės pirmininkas A. Matijoška sušaukė Bostono lietuviškų organizacijų atstovų susirinkimą.

Po diskusijų, kuriose organizacijų atstovai vieningai sutarė remti P. L. Jaunimo Kongreso darbus, buvo išrinkta daugumojė iš Bostono jaunimo organizacijų šios sudėties vykdomasis komitetas: Kiliulis Česlovas — pirmininkas, Irena Veitienė — vicepirm., Nijolė Vaičiūtė — sekretorius, Henrikas Čepas — išdininkas ir Jonas Vizbaras — spaudos reikalams.

Prie komiteto buvo sudarytos trys komisijos: 1) Parašų Rinkimo Komisija: Irena Veitienė, pirm., Ogintas Kubilius, Juozas Venckus, 2) Finansų Komisija: Henrikas Čepas, pirm., Povilas Martinkus, Stasys Augonis, 3) Svečių priėmimo ir Globos Komisija: A. Lapšys, pirm., N. Vaičiūtė.

L. V. S. "RAMOVĖ" Bostono skyriaus valdyba šių metų kovo 6 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis sekančiai: Jonas Vizbaras — pirm., Juozas Krutulis — sekretorius, Pranas Martinkus — išdininkas.

NAUJI LIETUVIŲ FONDO NAIRIAL Jonas ir Birutė Vizbarai įstojo į Lietuvių Fondą su \$200,00 įnašu.

KOMPOZITORIAUS DARIAUS LAPINSKO KONCERTAS Jordan Hall Bostone šių metų kovo 12 d., nežinint blogo oro, sutraukė daug žmonių iš Bostono ir aplinkinių kolonijų. The Boston Union Orchestra dirigavo komp. D. Lapinskas. Solistais buvo A. Stempužienė ir pianistė A. Kopalaitė.

Koncerte buvo nemažai vietinių amerikiečių ir spaudos atsto-



Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis atidaro Kaziuko mugę Chicagoje, lydimas LSS Tarybos pirm. v. s. E. Korzono ir "Aušros Vartų" tuntininkės s. R. Kučienės. M. Nagio nuotrauka

KAZIUKO MUGĖ CHICAGOJE APLANKIUS

Chicago Jaunimo Centre kovo mėn. 6 d. buvo suruošta Kaziuko Mugė.

Kas metai vis geriau pasiruošdami, vis gausiau žmonių sutraukdami Chicago skautų ir skaučių tuntas šiais metais vėl pralenkė ankstesnes muges rankdarbių gausumu, jų įvairumu, Vilniaus verbos, Kaziuko širdys, tautinės lėlės, tautinės juostos, pagalvėlės, siuviniai, meniškai drožiniai iš medžio, pradedant Geležiniu Vilku ir baigiant didžiule stalo lempa, bei šešių pėdų kryžiumi pripildė "Lituanicos", "Aušros Vartų" ir "Kernavės" tuntų didžiulius paviljonus, ištiestus Jaunimo Centro didžiosios salės pasieniais.

Akademikai skautai atkeliavo gausiu lietuviškų knygų paviljonu, prie kurio irgi netruko klientų, o jūrų skautų Algimanto laivo "Laimės Ratas" ypač prieš save traukė jaunimą, grįžusį iš "Šaudyklės" rūsyje.

Skautų "Lituanicos" tuntas šiais metais į mugę atvežė daugybę naujų gaminių. Lentynose stovėjo puikūs iš dail. V. Vijeikio pečiaus porceliano gaminiai: vazos, puodai, lėkštės su daugiaspalviais tautiniais ornamentais, kurių gražiausi buvo ant trijų lėkščių meistriškai lietuviškų vestuvių piešiniai. Penketas dešėlių New Yorko pasaulinės parodos modelio lietuviškų kryžių viliojo lankytojus savo grožiu, skautams vyčiams prie šios kolekcijos pridėjus du didžiulius kryžius, kurių pirkėjai pirma turėjo išmatuoti savo salionų aukštį. "Aušros Vartų" tuntas šiais metais ypač viliojo pirkėjus su meniškai pieštomis ir degintomis medžio lėkštelėmis. "Kernavės" tuntas dominavo su Vilniaus Verbomis, džiointų gėlių buketais ir meistriškais lietuviškais sodybo-



Spalvotų balionų pardavinėtojos Kaziuko mugė Chicagoje.

M. Nagio nuotrauka

mis. Ak, visko net suminėti neįmanoma.

Tuntų šešios kavinės ir svetainės puikomis dekoracijomis ir visokiais pyragais viliojo svečius. Vienoje jautėsi, kaip gėlių darželyje, kitoje kaip miško stovykloje, trečioje, kaip jūros dugne, ketvirtoje kaip senoje pillyje, o jūrų skautės savo kavinę buvo pavertę Jūratės rūmais. Svečių gausumą ir muzikalia, meniška atmosfera niekas negalėjo konkuruoti ASS kavinei, kur uoliai dirbo akademikai skautai. Labai originalus buvo "Aušros Vartų" skaučių kambarys mažiems, su laimės šuliniu, visokiais pajais ir lietuviškomis prie sėlyčios. Įdomi buvo ir skautiškų darbų parodėlė bnkle, kur vyravo oro skautų įvairių

lėktuvų modeliai. Apatinėje salėje kvėpėjo valgiai, užgeriami lietuviška gira. Čia veikė visų tuntų valgyklos, nespėjiančios aptarnauti gausius svečius.

Svečių gausumas Kaziuko Mugėje tikriausiai viršijo pusės metų visų parengimų dalyvius Chicagoje. Gal tik Jungtinių Tautų žygis bus pralenkęs savo dalyviais Chicago Kaziuko Mugę. Jau iš vakaro atvažiavo trys mašinos su svečiais iš Toronto, atveždamos rajono vadą v. s. V. Skrinšką, ps. D. Skrinškaitę, ps. B. Žolpį, ps. G. Stanionį, ps. J. Karasiejų, sesę tuntininkę ir kitus. Į mugę atvažiavo ir vyriausia amerikiečių skautų valdžia Chicagoje, Chicago Area Executive A. Barber ir jo pavad.



"Aušros Vartų" tunto jaunesnės skautės Kaziuko mugės vaikų žaidimų kambaryje prie lietuviškos seklyčios su lėlėmis laukia pirkėjų. M. Nagio nuotrauka

vų. Tačiau labai gaila, kad vykęs Bostone laikraščių streikas sutrukdys koncerto vertinimą angliškoje spaudoje.

Š. m. kovo 13 d. A. L. T. Sąjungos namuose Bostone raišyt. St. Santvaras atidarė dailininko K. Žoromskio meno paveikslų parodą. Paroda veiks kiekvieną dieną iki kovo mėn. 20 d. Ją globoja Bostono Liet. Studentų valdyba.

J. V. Sndavas

GERIAUSIAS METŲ PREKES DOVANAS JŪSŲ GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS USSR

Jūs galite pirkti firmoje PODAROGIFTS, INC. Jūsų patarnavimui PODAROGIFTS, INC. Parodų Salėje išstatyti tik ką gauti "LAIMETOJAI" tarp tautinės parodos.

Susipažinkite su naujausiu modelių automobilio "Maskovic" — jis jus neapvils bet kokiam kelyje. Apžiūrėkite pagerintos kokybės MOTOCIKLA "IZ-PLANETA". TELEVIZIJOS APARATAI naujausios konstrukcijos. Foto aparatai su patobulintais objektyvais, pagamintais iš ypatingo stiklo. Ekonomiškai SALDYTUVAI. Elegantiški KAILIŲ PALTAI ir KE-PURĖS iš pagarsėjusių rusiškų kailių. AUDINIAI įvairiausiomis spalvomis. Pagarsėję rusiški DELIKATESAI: grūdėtos ikros, konservuoti krabai "CATKA" ir "AKO", o taip pat kiti maisto produktai.

VISA TAI JŪS GALITE PIRKTI PAS MUS! Pirktos SPECIALIAI ATPIGINTOMIS KAINOMIS prekės pristatomos Jūsų giminėms NERIBOTAM KIEKY, BE MUITŲ, BE KITŲ RINKLIAVŲ. PODAROGIFTS, INC. garantuoja skubų, tikslų dovanų pristatymą ir pranešimą apie jų gavimą. Reikalaukite naujų mūsų katalogų, kuriuose rasite pasirinkimui daugybę pramonės gaminių ir maisto produktų

- DOVANŲ PAŽYMĖJIMAS — geriausias būdas užsakyti dovanas savo giminėms USSR!
- JIS ŽYMAI SUPRASTINS užsakymų formulu-mus.
- ISPILDYS bet kokius Jūsų giminėms pageidavimus.
- PATENKINS juos pasirenkant užsakyti prekių pagal savo skonį ir jų kokybę.
- PADĖS suderinti Visasajunginės importo-eksporto "VNESPOSYLTORGUI" priimti užsakymus kitų įmonių prekėms, nenurodytoms kataloge.
- NUSTEBINS JUS SAVO PIRKĖJISKA SPECIALLYBE.

Išimtinai palankūs kainomis-kelialapiai Jūsų artimiesiems gyvenantiems USSR į KURORTUS SOVIETŲ SĄJUNGOJE. Jų vaizdai išstatyti PODAROGIFTS, INC. Parodinėje Salėje.

Rašykite, skambinkite, reikalaukite informaciją iš PODAROGIFTS, INC. — vienintelės firmos J.A.V-se turinčios specialią sutartį su V/O "VNESPOSYLTORG" išpildyti dovanų užsakymus Jūsų giminėms USSR.

PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVENUE SOUTH (corner 18th Street)
New York, N.Y. 10003. Phone 212 - 228-9547



"Aušros Vartų" tunto paviljonas Kaziuko mugė Chicagoje.

M. Nagio nuotrauka

J. Anglim, kuriuos labai nustebino mūsų skautiškos šeimos sugebėjimai. Mugę aplankė ir ukrainiečių, lenkų, latvių ir amerikiečių skautų-čių grupės.

Mugę atidarė Lietuvos gener. konsulas dr. P. Daužvardis su ponai, lydimi LSS Tarybos pirmininko v. s. E. Korzono, vyriausių skautininkų v. s. O. Zailskienės ir j. s. Br. Juodelio, rajono vado v. s. V. Tallat-Kelpšos ir vadeivos s. P. Bučo, Mugę atidarymo iškilmes pravedė "Aušros Vartų" skaučių tuntas, vadovaujant tuntininkei s. R. Kučienei, dalyvaujant visų tuntų skautams-tėms.

Stebint Kaziuko Mugę, davusią ir gražių pajamų tuntams, lengva buvo matyti nepaprastai daug darbo iš vadovų, tėvų ir vyresniųjų skautų-čių, pareiklavusių jos surengimą. Tai buvo įvykdyta dideliu ir nuosirdžiu vadovų-bės ir tėvų bendradarbiavimu. b. j.

DETROIT

P. JURKAUS PARODA
New Yorke gyvenančio rašytojo - dailininko Pau-

liaus Jurkaus tapybos paroda vyks kovo 19-21 d. Lietuvių namuose. Parodą bus galima lankyti šeštadienį nuo 2 val. iki 10 val., sekmadienį nuo 11 iki 8 val. ir pirmadienį nuo 4 iki 8 val.

Parodos atidarymas bus šeštadienį, 8 val. vakare. Paulius Jurkus jau yra pagarsėjęs savo darbais ryšiniame pakraštyje. Tačiau vakaruose jo tapyba bus matoma pirmą kartą. Detroito LB apyl. valdyba, rengianti šią parodą, visus menu besidominčius detroitiečius kviečia atsilankyti.

K.

BENDRUOMENĖS
SUSIRINKIMAS

Ateinantį sekmadienį, kovo 20 d., 12 val. Lietuvių namuose įvyks metinis Detroito LB apylinkės susirinkimas. Pereitų metų veiklos apžvalga, planai ateinančioms metams ir naujos apylinkės valdybos rinkimai bus svarbiausi susirinkimo punktai. Detroito apylinkės gyvavimas priklausys nuo visuomenės dėmesio, gausaus ir atsakingo dalyvavimo susirinkime, visiems svarbių klausimų sprendime ir vadovybės pasirinkime. Užtat kviečiame visus Detroito ir apylinkių lietuvius atsilankyti į šį svarbų susirinkimą.

LB apyl. valdyba

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1st CLASS MEN
TOOL & DIE MAKERS
AND
PRESSMEN
SHEET METAL PROTOTYPE
LAYOUT MEN
Able to do hand work from blue-prints. Steady work. Top rates. All benefits & profit sharing.
APPLY IN PERSON
HOFLEY MANUFACTURING
CO.
22534 GROESBECK HWY.
WARREN, MICH.
(29-35)

1st CLASS SKILED MEN
DIE CAST
TRIM DIE MAKERS
SHAPER HAND
PUNCH FINISHER
Modern airconditioned
shop. Profit sharing. Retirement plan. Blue Cross
etc.
25185 Easy St.
Warren, Mich.
313 — 777-2141
(31-33)

M A L E

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
TOOLROOM
MILL
MACHINE
REPAIRMEN
MUST HAVE
JOURNEYMEN STATUS.

BOWER ROLLER
BEARING DIV.

11811 Charlevoix
Detroit, Mich.

An Equal Opportunity
Employer
(27-33)

PRESS BRAKE SETUP MAN AND
OPERATE AT TIMES. MUST HOLD
CLOSE TOLERANCES FROM DRAW-
INGS FOR CHASSIS, CABINETS,
PANELS & BRACKETS. GOOD
OPPTY & FREE MEDICAL HOSP.
PLAN.
ARROW METAL FABRICATORS
191 MT PLEASANT AVE.,
NEWARK, N. J.
201 — 485-6076
(32-38)

TOOL & CUTTER
GRINDERS

Permanent positions paying up to \$3 per hr. for men on 1st and 2nd shifts to set-up and operate surface and other grinders to grind tools, cutters, etc. Liberal vacations, profit sharing, sick leave and insurance plans. Steady jobs with a growing company. Call Mr. Kanouse, 438-8000 for interview.

LESLIE CO.

425 VALLEY BROOK AVE.,
LYNDHURST, N. J.

An Equal Opportunity Employer
(30-32)

JOURNEYMEN
DIE MAKERS
To build small progressive Dies from Part Print. Full or part time. Steady work. Top wages & overtime. Life & Hospitalization, fringe benefits.
CASS MACHINE
691 ANTOINETTE
DETROIT, MICH.
(29-35)

OWNER OPERATOR
PERMANENT LEASE
HENNIS Freight Temperature Control Division, 1960 tractor or later, tandem axle with sleeper. For information call Charlotte, North Carolina 704 — 596-5131.
An Equal Opportunity Employer
(27-33)

• Jau yra gauta V. Dau-
girdaitės-Sruogienės Lietu-
vos Istorija, šeštoji laida.
Terros išleista. Kietais vir-
šeliais. Kaina 6 dol. Galite
įsigyti Dirvoje.

M A L E

GENERAL WORKERS
M.D.T.A. GRADUATES
TECHNICAL SCHOOL GRADUATES
EARLY RETIREES
CAN YOU QUALIFY?

Here's a golden opportunity to join one of the country's leading machine tool companies. If you are ambitious, mechanically inclined and can read micrometers and verniers we would like to discuss your future. Our rapidly expanding operation can mean the start of an exciting career for "you". Valuable training in specialized machine work, plus excellent Co. Benefits which include:

Pd. vacations

Group Life Ins. & Etc.

JOB OPPORTUNITIES ARE:

on both 1st & 2nd shifts

ASSEMBLERS

PLANNER OPERATORS

SNAGGERS

DRILL HAND

GEAR CUTTERS

RADIAL DRILL OPERATORS

THREAD MILL AND ENGRAVING OPERATORS

VERTICAL BORING MILL OPERATORS

HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

THE
BLANCHARD MACHINE
COMPANY



64 State St., Cambridge
TR 6-8870

Div. of Pneumo Dynamics Corp.

An Equal Opportunity Employer
(32-33)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pagaudojamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siun-
tinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicagos į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas
išmokamas du kart
per metus.



MUTUAL
Federal
SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. val.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanowski, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRĖTA MOSŲ ĮSTAIGOS

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

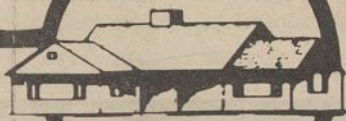
Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS



WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1st CLASS MEN
TOOL & DIE MAKERS
AND
PRESSMEN
SHEET METAL PROTOTYPE
LAYOUT MEN
Able to do hand work from blue-prints. Steady work. Top rates. All benefits & profit sharing.
APPLY IN PERSON
HOFLEY MANUFACTURING
CO.
22534 GROESBECK HWY.
WARREN, MICH.
(29-35)

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS
IVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS, STOGELIAI IR KITI
MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMAI
KOSTAS BUTKUS
Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

36-ųjų metų veiklos jubilėjine
proga

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

viena iš pirmųjų ir seniausių siuntinių firmų Ame-
rikoje, įgaliota V/O "VNESPOSYLTORG" priimti Siun-
tinius-Dovanas į visas U.S.S.R. dalis.

PASIŪLO dėmesiui daugeliui mūsų klientų ir
sinteresuotiems asmenims didelį pasirinkimą pre-
kių, audinių ir dirbinių mūsų vyriausioje kontoroje
ir visuose mūsų skyriuose

YPATINGAI ATPIGINTOMIS JUBILIEJINĖMIS
KAINOMIS.

GARANTUOJAME — U.S.S.R.

• Pristatymą Jūsų siuntinių Jūsų giminėms pil-
numoje ir saugiai per trumpiausį laiką.

• Pilną Jūsų siuntinių apdraudą, nuo bet kokio
požiūrio rizikos.

• Paliuosavimą siuntinio gavėjo nuo bet kokios
papildomos rinkliavos.

• Neatidėliotą patvirtinimą ir išsiuntimą sas-
kaitos klientams, atsiuntusiems paštu siuntinius į
mūsų kontoras.

• Pranešimą apie siuntinio įteikimą su gavėju
parašu.

• Įteikimą gauto siuntinio paštui laike 24 va-
landų, patvirtintu atitinkamu pakvitavimu.

Reikalaukite informaciją ir mūsų katalogų

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut Street
Philadelphia, Pa. 19106
Telefonas: 215 WA 5-3455

Receiving Station New York
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

220 Park Avenue South (18 g-vės kampas)
New York 10003
Telefonas: 212 982-8410

Kreipkitės į visus mūsų skyrius visuose didžio-
se J. A. V-bių miestuose.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

PRIES PIRKdami Jūsų PAGEIDAUJAMĄ AUTO MAŠINĄ, PIRMA TEIRAUKITES DĖL KAINOS IR
MODELIO

"BUICK" ATSTOVYBĖJE

SIMS BROS INC.

21601 Euclid Ave.

Publikos mėgiama BUICK auto mašina patvari ir ekonomiška kelyje.

Jūsų patogumui naujame moderniškame pastate visų rūšių modeliai. 60 mašinų išstatyta kasdieną kli-
jentių apžiūrėjimui ir demonstravimui.

Mandagus ir sąžiningas patarnavimas. Kreipkitės į PETRĄ MORKŪNĄ G. M. "BUICK" atstovą

Tel. 481-8800

Euclid, Ohio

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

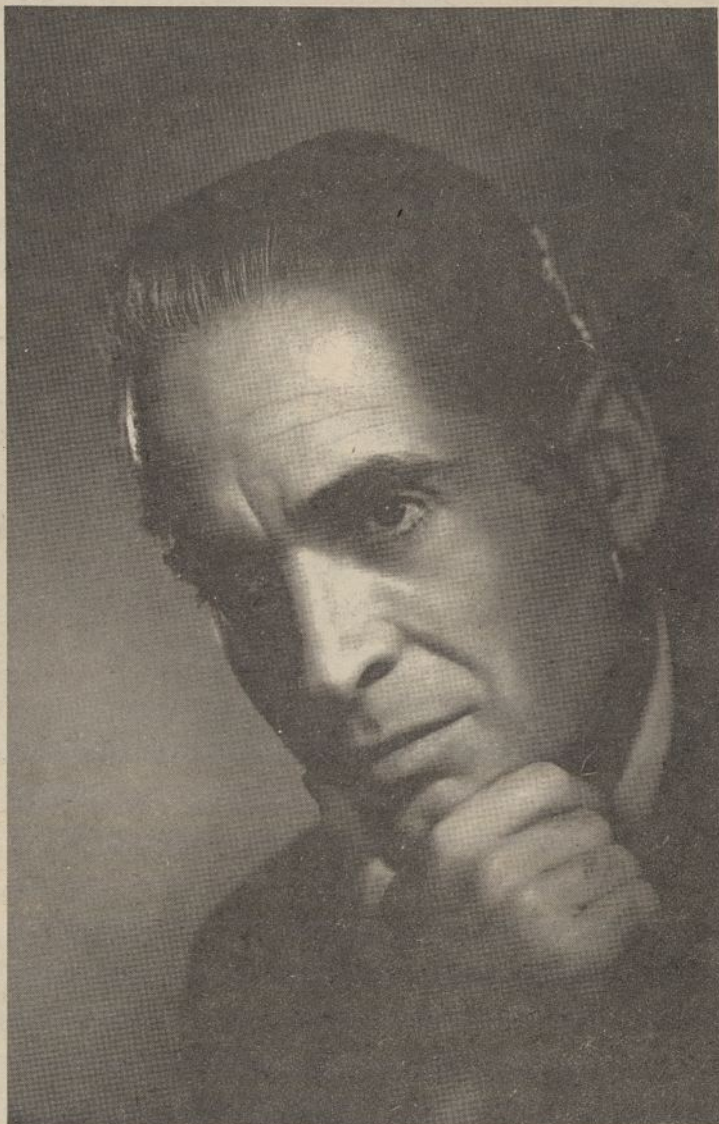
MALONI STAIGMENA

Ateinantį sekmadienį M. K. Čiurlionio gimimo ir mirties sukakties minėjimo programoje Clevelando lietuvių laukia labai maloni staigmena — Lietuvių Styginis Kvartetas iš Chicago atliks M. K. Čiurlionio kvartetą c-moll. Jį sudaro mūsų žymūs instrumentalistai artistai. I smuikas — Povilas Matiukas, II smuikas — Alfonsas Paukštys, viola — Vytautas Jančys, kurį susižeidusį pakeičia malonus Clevelando simfoninio orkestro artistas Vytautas Kušleika ir violenčelė — Petras Armonas.

Kvartetas įsikūrė 1964 metais ir davė eilę koncertų, savo programose atlikdamos žymiųjų kamerinės muzikos kūrėjų kūrinius, jų tarpe ir mūsų V. Jančio ir M. K. Čiurlionio kvartetų.

Muzikos nepastudijavusiems nuskamba truputį keistokai: — kvartetas atliks kvartetą. Muzikos instrumento artistas koncerto programoje atliks tam tikro muzikos instrumento koncertą, simfoninis orkestras atliks simfoniją Nr. 3, Nr. 5-7.

Absoliutinė muzika, kurioje kūrėjas savo jausmus reiškia vien tik muzikos garsais, pagal tam tikrą formą, bet be konkrečios programos, jokių konkrečių pavadinimų — vardų neturi. Nuo pat šios rūšies — formos muzikos pradžios, 16-to šimtmečio vidurio, kūrinius vadina pagal jų muzikinę formą (sonata, koncertas, preliudas, fuga ir t.t.), pagal muzikos instrumentų sąstatą (duetas, trio, kvartetas, nonetas), arba leidimo opuso numerį



Pianistas Andrius KUPREVIČIUS išpildys dalį meninės programos M. K. Čiurlionio minėjime kovo 20 d. Naujosios parapijos salėje Clevelande.

(simfonija op. Nr. 3-5), paraiškinimui kartais jungia kūrinių tonaciją (c-moll, A-dur).

Kvartetai yra keturių ar trijų dalių skirtingo ritmo, tempo bei nuotaikos, kūrinių. Laukiamasis M. K. Čiurlionio kvartetas, sukurtas Varšuvoje 1903 metais, kur ir buvo atliktas su nemažu pasisekimu bei šiltais klausytojų atsiliepimais.

Alf. Mikulskis

* PETRAS ŠIKŠNIUS, ilgesnį laiką gyvenęs su šeima Clevelande, vėliau persikėlęs gyventi į Washingtoną, D. C., pas dukrą Vadopaliene, po ilgesnės ligos, mirė kovo 12 d. ir buvo palaidotas kovo 15 d. Washingtono Gate of Heaven kapinėse.

Bažnytinės apeigas sekmadienį

į, kovo 13 d., įspūdingai ir jaudinančiai atliko kun. Znotinas.

* RELIGINIS KONCERTAS, suruoštas Liet. Studentų S-gos Clevelando skyriaus kovo 12 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, nežiūrint lietingo oro ir kitų tuo metu ruošų parengimų, susilaukė pusėtinai gausaus Clevelando lietuvių visuomenės atsilankymo.

Virš valandos trukusioje programoje svečiai iš Kanados: J. J. Liustikaitė -- sopranas, Stepas Kairys -- smuikininkas ir kun. Bronius Jruškaš pakaitomis ir kartu išpildė klasikinių kompozitorių (Bach, Handel, Mozart, Rossini, Stradella, Naviel, Corelli, Cherubini, Telemann) ir mūsų žilėvičiaus, Ambraso ir Dambrausko kūrinius.

J. Liustikaitės ir St. Kairio solo partijas lydėjo vargonais kun. B. Jurkšas, tiek toje palydoje tiek vargonų solo kūriniuose



Po sėkmingai pavykusio religinio koncerto Clevelande šv. Jurgio parapijos bažnyčioje organizatoriai su koncerto išpildytojais. Pirmoj eilėje stovi iš kairės: kun. K. Žemaitis, kun. B. Jurkšas, G. Stuogytė, T. Idzelytė, St. Kairys, J. Karalintė, J. Liustikaitė, kleb. kun. Ivanauskas. Antrojoje eilėje: R. Saikus, J. Šenbergas, V. Stankus ir B. Grigaliūnas. V. Plidžinsko nuotrauka

parodęs aiškų savo srityje muzikinį brandumą. Janinos Liustikaitės balsas dėkingame bažnyčios akustikos fone skambėjo užtikrintai ir neforsuotai, balsinę medžiagą naudojant ne balsui demonstruoti, o kompozitorių kūrybai meniškai, su įsijautimu, perduoti.

St. Kairys smuiku išpildė neįprastą Handelio, Stradello ir Corelli kūrinius įtikinančiai, tik trio partijoje kai kur gal turėjo labiau prisiderinti prie dainininkės ir vargonų garso.

Koncertas klausytojams paliko malonų įspūdį išpildymu ir nuotaikomis, o atsilankę prisidėjo prie gražaus mūsų studentijos tikslo -- paremiant Jaunimo Kongresą.

Po koncerto parapijos salėje buvo suruoštos kuklios vaišės, kurių metu koncerto dalyviai ir svečiai ilgai dar dalinosi kultūringomis to vakaro nuotaikomis.

REIKALINGA MASININKĖ

Dirvos redakcijai ir administracijai reikalinga prityrusi masininkė laikinam darbui prie elektrinės rašomosios mašinėlės.

Dėl darbo laiko ir sąlygų prašome teirautis telef. 431-6344 arba atėjus į Dirvos administraciją 6907 Superior Ave.

HELP WANTED FEMALE

RESTAURANT COMPANY

NEEDS WOMEN FOR INDUSTRIAL CAFETERIAS

GENERAL KITCHEN HELP COOKS WAGON GIRLS

NO EXPERIENCE NECESSARY WE WILL TRAIN YOU. ON EAST SIDE AND SOUTH SIDE PART TIME or FULL TIME DAYS or EVENINGS GOOD WAGES, PAID VACATIONS, UNIFORMS, MEALS ETC., CALL DAILY 2:30 P.M. TO 5:00 P.M. HE. 1-5097 (32-33)

POWER SEWING MACHINE OPERATORS

Experienced to sew on canvas products. Steady employment, company benefits, hourly rate.

The Wagner Awning and Mfg. Co.

2658 Scranton Rd.

• D. L. K. Birutės Draugijos Clevelando Skyriaus narės š. m. kovo mėn. 20 d., 9 val. ryto šv. Jurgio parapijos salėje pardavinės savo pagamintus skanėstus; tortus, pyragaičius ir šaldytus koldūnus.

Pelnas skiriamas Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubiliejaus leidiniui išleisti.

HELP WANTED FEMALE

SEWING MACHINE OPERATORS

Immediate openings for BAND SETTERS on ladies' skirts. Must be experienced; minimum guarantee, high piecework rates. Excellent working conditions in new, modern plant. Steady employment.

Lampl Sportswear

2570 Superior 3d Floor

SECRETARY

German Language

Interesting position now available working with Division Sales Manager of established East Side industrial firm. Must be able to take and transcribe German dictation as well as English. Must have previous secretarial experience.

Call Miss Berg 451-9080

National Acme Co.

170 E. 131 at Coit

HELP WANTED MALE

SEWING MACHINE MECHANIC

Reliable man with experience, or some knowledge in repairing power sewing machines, womens clothing factory, permanent steady employment.

PRIN TZ

BIEDERMAN CO.

1974 E. 61st St. (N. of Euclid)

AMERICAN MONORAIL

OPPORTUNITIES

for

ELECTRICAL MECHANICAL

or

STRUCTURAL ENGINEERS

and

DRAFTSMAN

With manufacturer of national handling equipment. Day shift. Steady employment. Excellent fringe benefits. Apply in person.

American Monorail Co.

1111 E. 200 486-5000 (Located between Euclid & St. Clair Ave.)

Public transportation via CTS bus from Windermere station. An Equal Opportunity Employer (32-33)

TINKLINIO TURNYRAS

Šį šeštadienį, kovo 19 d., Clevelande įvyks 5-sis Clevelando Kviestinis Vyrų Tinklinio Turnyras, kuriame dalyvaus 12 rinktinių komandų iš JAV-bių Vidurvakarių ir rytinės dalies. Pirmą kartą šiame turnyre dalyvaus ir Clevelando LSK Žaibo komanda.

Turnyras vyks Myron T. Herrick Junior High School, 5407 McBride Ave. (Ši gatvė jungia Broadway ir E. 55 St., visai netoli nuo jų susikirtimo). Salė yra visai prie St. Alexis ligoninės. Ten pat vyko moterų turnyras sausio mėnesį.

Turnyro pradžia 9:00 val. ryto, finalinio rato -- apie 5:00 val. po pietų. Turnyras tęsis be pertraukos iki, apytikriai, 9:00 val. vakaro.

LSK Žaibo moterų komanda jau kelinti metai dalyvauja tokios apimties turnyruose. Vyrų pradžioje dar tik šiais metais. Šiuo metu mūsų vyrai pirmąją Clevelando miesto lygoje ir yra padarę didžiulę pažangą, pasidarydami vien iš pajėgesnių Ohio komandų.

Komandoje žaidžia: M. Titas, S. Titas, R. Zylė, V. Laniauskas, G. Barzdukas, A. Penkauskas, M. Leknickas, A. Motiejūnas, S. Venclauskas, L. Kedys. Komandos kapitonas -- M. Titas ir R. Zylė. Komandai vadovauja Rytas Babickas.

Lietuvių publika kviečiama gausiai atsilankyti ir netik pasigerėti geru žaidimu, bet kartu ir paskatinti saviškius.

• Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą, kol dar nė vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedračiui tel. 911-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NEDIDELIS NAMAS

Gražus vaizdas į ežerą. Arti Euclid paplūdimio ir C.T.S. Teirautis telefonu: KE 1-3227. (30-32)

ELECTRICIAN

Panel and machine tool wiring position, good company benefits, apply in person.

AMERICAN MONORAIL CO.

1111 East 200 St. Phone: 486-5000

(LOCATED BETWEEN EUCLID & ST. CLAIR AVE.)

SPECIAL VIA C.T.S. BUS FROM WINDERMERE STATION

An Equal Opportunity Employer (32-33)

FREE



Įsigykit šią Churchillio prisiminimui skirtą monetą nemokamai, atidarant naują taupymo sąskaitą, ar naują normalią ar specialią čekių sąskaitą 50 dol. ar daugiau. Tik po vieną monetą klientui. Kol išteksime. Specialus siūlymas? Aišku. Gi ir jūs esate mums specialus

Society
NATIONAL BANK
Member F.D.I.C.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LB TARYBOS SESIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesija šiais metais vyks Detroite, Lietuvių Namuose, balandžio 30 ir gegužės 1 dienomis. Ji atidaroma šeštadienį, balandžio mėn. 30 d., 10 val. ryte.

Sesijoje dalyvauja rinktieji Tarybos nariai, LB Centro Valdybos nariai ir Apygardų pirmininkai arba jų įgalioti atstovai. Be to, svečiais kviečiami visi LB gyvenimu besidomį lietuviai.

Šioje sesijoje pagrindinis dėmesys bus kreipiamas į šiandieninius JAV LB organizacinius bruožus, nepamirštant žvilgsnio į tolimesnę ateitį.

Sesiją globoja JAV LB Detroito apylinkė.

• Stasys Rudys sutiko eiti lituanistinių mokyklų inspektoriaus pareigas. JAV LB švietimo Tarybą ir Centro Valdybą ji patvirtino lituanistinių mokyklų inspektoriumi neribotam terminui. Stasys Rudys, žinomas pedagogas ir visuomenininkas, baigęs Vytauto Did. universitetą teologijos-filosofijos fakultetą, buvęs švėkšnos, Biržų, Eichstaetto gimnazijos mokytojas, atvykęs Amerikon 1949-51 metais organizavo lituanistines mokyklas Chicagoje ir Aukštesn. Litua-

nistinės mokyklos direktorius 1950 metais. Lituanistinių mokyklų vedėjai prašomi suteikti galimybes Stasiui Rudžiui inspektuoti mokyklas.

• Lietuvių mokytojų studijų savaitė, pirmoji išvi-joje, įvyks 1967 m. rugpiūčio pradžioje Dainavos stovykloje. Ją rengia LB švietimo taryba ir kviečia dalyvauti visus mokytojus, dirbusius, dirbančius ar besirengiančius dirbti lietuvių mokyklose. Laukiami visi mokytojai ir jų šeimos. Rengiama turininga darbotvarkė, o jauki stovyklavietės aplinka sudarys puikias sąlygas ir poilsiui. Taip pra- nešama jau dabar, kad visi galėtų iš anksto pasitvarkyti laiką ir atostogas.

• Atlanto Rajeno Skautų Stovyklavietės valymo ir medžių kirtimo pirmoji talka įvyko 1966 m. kovo 12 d. Nors oras buvo nepalankus, lijo ir snigo, bet talkininkų prisirinko didelis būrys iš artimų ir tolimų vietovių. Dirbančiųjų tarpe matėsi kun. V. Bitinas, skt. J. Raškys, Samušis, Kidolis, Kiliulis, Bobelis ir daug kitų skautininkų ir skautų vyčių bei tėvų, stovyklavietės pirkimo komiteto nariai p. Siemaška ir p. Liobis. Iš elizabetiečių talkininkavo Algis ir Rimas Bitėnai, Jonas ir Kazys

Kaspariūnai ir Arūnas Jarmas.

• Malonėkite priimti šią mažą auką 100 dol. žuvisiam partizanui D. V. jamžinti. Jis buvo aukštaitis, ūkininkas, aktyvus šaulys, sportininkas ir aktyvus pogrindžio veikėjas.

Norėčiau pasiūlyti, kad už visus mirusius LF narius kasmet būtų užprašomos šv. Mišios. Tai būtų gražus mostas mums katalikiško krašto ainiams.

Taip rašo nežinomas lietuvis patriotas, įrašydamas savo žuvusį kaimyną partizaną į Lietuvių Fondo narių eiles.

Lietuvių Fondas
6643 So. Maplewood
Chicago, Ill. 60629
PR 8-2858 (Sk.)

ROCHESTER

DR. A. RAZMA ATVYKŠTA PAS RĖMĖJUS!

Rochesterio lietuviai jau sudėjo LF-dui virš \$10,000 ir pasižadėjusieji vis papildodo savo įnašus, artėjant prie užsibrėžto tikslo — \$14,000 sumos.

Kovo 19 d., 6 val. šv. Jurgio parapijos patalpose ruošiamą vakarienę, kurios metu dr. A. Razma, LF pirm. duos pranešimą apie LF-do atsielkus laimėjimus ir numatytus planus pasiekti pilno milijono. Taip pat svečias turės progos iš arčiau susipažinti su rochesteriečių veikla bei išgirsti sugestijų.

Vakarienę ruošia vietos LF-do vajeaus komitetas, kuriam vadovauja kleb. kun. Pr. Valukevičius.

J. Jurkus

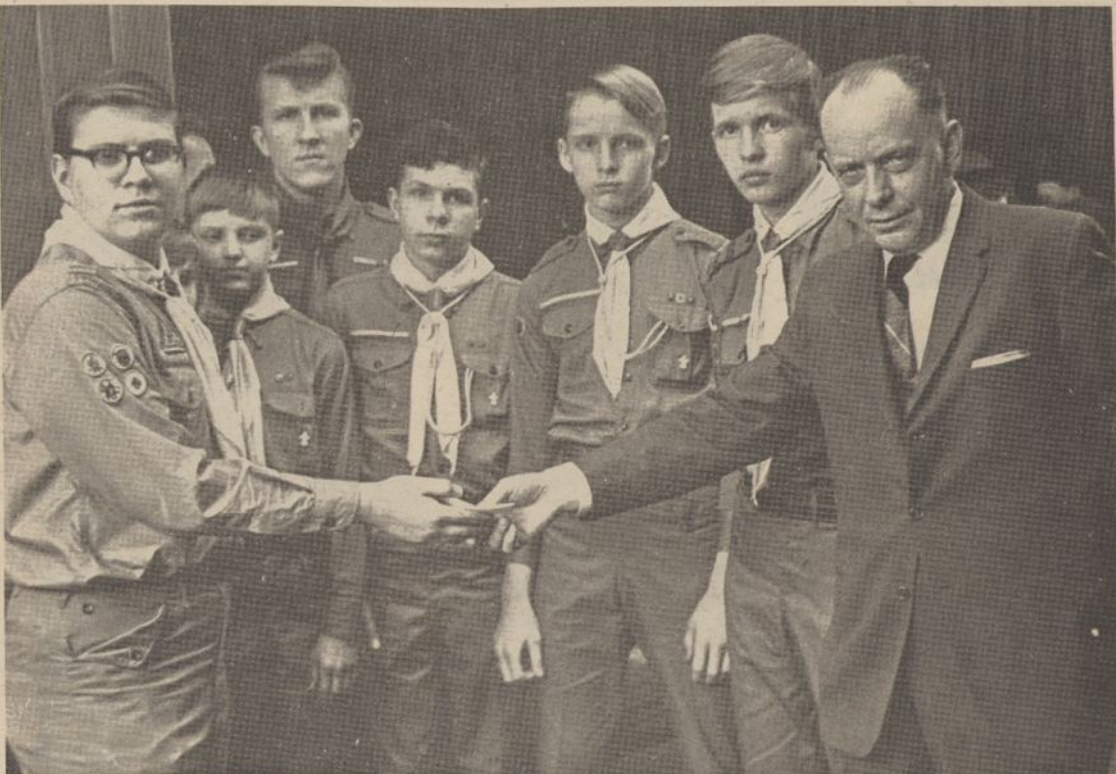
NEW YORK

• "Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda, plačiai girdima New York, New Jersey ir Connecticut valstybėse, iškilmingai švęs 25 metų sidabrinę gyvenimo sukaktį š. m. balandžio 23 — 24 dd., šeštadienį ir sekmadienį. Direktorių, prof. dr. J. Stukas praneša, kad balandžio 23 d., 7 v. v., šv. Trejybės lietuvių parapijos naujoje salėje, Newark, N. J., įvyks didžiulis banketas, su menine programa, kurią išpildys: solistai L. Stukas, F. Schirm, E. Kidžiūtė, taip pat "Dviejų Mamyčių ir Dukryčių" kvartetas — ponios Kidžienė ir Mėlynienė su dukromis. Į banketą žada atvykti didelis skaičius garbingų svečių iš arti bei toli.

Sekančią dieną, sekmadienį, balandžio 24 d., 4 v. p. p., Webster Hall, 119 E. 11 St., New Yorke, įvyks nepaprastas, sukaustuvinis koncertas ir balius. Koncerto programoje dalyvaus: op. solistas Algirdas Brazys, iš Chicagos; solistė Lionė Juodytė; "Rūtos" ansamblis, vad. Alg. Kačanauskas; naujas moterų sekstetas "Žibuoklės", dirig. Liudui Stukui, ir juokdariai — "Dominykas ir Motiejus" — akt. Vitalis Žukauskas ir Alfonsas Petrutis, iš Washingtono. Koncerto programa bus įrašyta į juosteles, ir vėliau išleista ilgo grojimo "sukaustuvinė radijo plokštelėje".

Be to, balandžio 24 d., sekmadienį, 10:30 v. ryto, šv. Trejybės liet. parapijos bažnyčioje, Newark, N. J. bus iškilmingos mišios už radijo geradarių ir rėmėjų. (Sk.)

• Chicagos lietuviai jėzuitai sutiko prarasti religinėmis temomis pokalbius kiekvieną sekmadienį per naująją "Laisvės Žiburio" radijo programą New Yorke. Programa girdima kiekvieną sekmadienį nuo 10 iki 11 val. ryte FM radijo priimtuvais 105.9 banga.



Elizabetho skautai gautą uždarbį per Kaziuko mugę \$38,55 paskyrė skautų stovyklavietei, Skiltininkas Jonas Kaspariūnas auką įteikė Stovyklavietės pirkimo komiteto pirmininkui inž. J. Butkui. R. Kisieliaus nuotrauka

ELIZABETH

• ALT S-gos Elizabetho skyriaus narių susirinkimas įvyks 1966 m. kovo mėn. 19 d., 17 val. Lietuvių Laisvės salėje 11-ame aukšte, Dirvos ir Vilties Draugijos vajeaus reikalui. Pašnekesį tema — tautinės minties spaudos reikšmė ir jos išaiškinimas — pakviestas prarasti p. Vytautas Abraitis. Po susirinkimo įvyks vaišės.

• Elizabetho Skautams Remti Komitetas kviečia skautų ir skaučių tėvų, rėmėjų ir prijauniančių asmenų susirinkimą 1966 m. kovo mėn. 27 d., 12 val. Lietuvių Laisvės salėje apatiname kambary. Bus svarstoma svarbūs reikalai sąryšį su įgyta-nupirktą skautų stovyklavietę. Visus, kam rūpi lietuviško jaunimo ateitis, kviečiami susirinkime dalyvauti.

KEARNY

VASARIO 16 MINĖJIMAS

48 metų Lietuvos nepriklausomybės minėjimas įvyko š. m. vasario 13 d.

Minėjimą suruošė LB Kearny-Harrison Apylinkės v-ba ir parapijos vadovybė.

Sopulingos Dievo Motinos bažnyčioje atlaikyta pamaldos: parapijos choras, vargonininkės F. Schirm vedamas sugiedojo Pulkim ant kelių, sukalbėta malda už Lietuvos laisvę, pritaikintą pamokslą pasakė kun. C. Kasinskas, po to atlikta procesija prie Liet. Kryžiaus.

Parapijos salėje minėjimą programą pradėjo klebonas kun.



Elizabetho skautai per pamaldas šv. Kazimiero šventėje New Yorke. Iš kairės: Arūnas Bitėnas, Juozas Juška, Alvydas Jarmas, Antanas Kaspariūnas, Arūnas Jarmas, Jonas Kaspariūnas ir Rimantas Bitėnas. R. Kisieliaus nuotrauka

J. Scharnus, Toliau, F. Schirm pritarant pianinu, buvo sugiedota JAV ir Lietuvos himnai. Kun. R. Tamošiūnas atkalbėjo invokaciją. Svečias, Romas Kezys kalbėjo apie Lapkričio manifestacijos reikšmę ir gautus išpūdžius, o angliškai pranešimą padarė senosios ateivių kartos lietuvių sūnus Katilius. Jis nustebo puikiu Lietuvos istorijos pažinimu ir jos supratimu.

J. Kiaušas praradė meninę programos dalį. Šeštadieninės liet. mokyklos mokiniai padeklamavo eiles, sudainavo 2 liaudies dainas ir sušoko 3 tautinius šokius. Sesutės Angelė ir Danutė sudainavo "Tremtinukui" dainą.

Meninę programos dalį paruošė, šokiams ir dainoms pritarė pianinu ir akordeonu mokyklos vedėja Natalija Staknytė-Kiaušienė.

Minėjimas užbaigtas malda, kurią atkalbėjo kun. C. Kasinskas, C. P.

Lietuvos išlaisvinimo reika-

lams suaukota 180 dol.

Ta proga dail. Jonas Subačius suruošė savo paveikslų parodą, kurių salį susirinkusieji įsigijo. Atvykę buvo ir Tėvai Pranciškoniai iš Brooklyno su knygomis, laikraščiais ir plokštelėmis.

Eng.

JAUNIMO CENTRE
Balandžio mėn. 24, 8 v. v.

clevelando
vyrų
okteto

PRAMOGINĖS
MUZIKOS
VAKARAS

Staliukus užsakyti tel. 778-1330
nuo 4 v. p. iki 10 v. v.

SANTARA-SVIESA

TORONTO

• Lietuvių kredito kooperatyvo Paramos valdyba savo pirmame po metinio susirinkimo įvykusiame kovo 9 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: H. Stepaitis — pirm., P. Bastys — vice-pirm., S. Grigaliūnas — sekr., E. Jurkevičienė-Yurkus — išd. ir dr. J. Yčas — narys.

• Augustinas Kuolas su ponija ir artimaisiais praleido savo žiemos atostogas Floridoje. Jie grįžta į Toronto kartu parsiveždami su savimi ir pavasario pradžią.

• SLA 236 kuopos susirinkime, kuris įvyko kovo 13 d., be kitų svarbių organizacinių reikalų, narių dėmesys buvo nukreiptas į SLA Pildomosios Tarybos rinkimus. Kanadiečiai yra išstatę kandidatą į išd. globėjus Toronto kuopos pirmininką Stasį Jokūbaitį.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Vilties Draugijos nariui ir Dirvos bendradarbiui

TOMUI ŠIDIŠKIUI

Vokietijoje mirus, jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

A. A.

JUSTINUI BITEI

Lietuvoje mirus, gilaus liūdėsio prislėgtas jo dukteris Onutė, Michaliną, Janiną ir sūnus Stasį ir Liudą bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Henriko Bitėno šeima

Teisėjui

JOSEPH P. UVICK'UI

mirus, reiškiau gilią užuojautą jo žmonai PATRICIJAI, sūnams, dukroms ir visiems artimiesiems

Marija Sims



Per Vasario 16 priėmimą Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono, p. O. Kajeckienė sega gėlę į priėmimą atsilankiusiai Valstybės sekretoriaus George Ball žmonai, Vidury Lietuvos atstovas J. Kajeckas.